

Eiropas gads **aktīvai novecošanai**
un **paaudžu solidaritātei 2012**

Noslēguma ziņojums

Labklājības ministrija
2013

Saturs

I. IEVADS	3
II. SADARBĀS PARTNERI UN LABAS GRIBAS VĒSTNIEKI	5
III. STENOŠĀS AKTIVITĀTES	8
IV. EIROPAS GADA (2012) NOVĒRTĪJUMS	28
Pielikums.....	30

I. IEVADS

Katru gadu Eiropas Parlaments un Eiropas Komisija pasludina tematisko gadu, lai pievirstu uzmanību noteiktai Eiropas Savienības (turpmāk – ES) ietvaros aktu lai problēmām. Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 14.septembra lēmuma Nr.940/2011/EK par Eiropas gadu akt vai novecošanai un paaudžu solidaritātei (2012) (turpmāk – Lēmums), 2012.gads tika pasludināts par Eiropas gadu akt vai novecošanai un paaudžu solidaritātei (turpmāk – Eiropas gads (2012)).

Saskaņā ar Lēmumu Eiropas gada (2012) ieviešanai tika izvirzīti etri m r i:

- 1) **skaidrot akt vai novecošanas un paaudžu solidaritātes nozīmi** - uzlabot sabiedrības informētību par akt vai novecošanas nozīmi un to dažādiem aspektiem un nodrošināt, ka šim jautājumam tiek piešķirta īpaša vieta visu ieinteresēto personu politiskajā darbībā visos līmeņos, lai uzsvērtu vērīgumu, ko veic kā gadījumā cilvēki sniedz sabiedrībai un ekonomikā, veicinātu aktu vai novecošanu, paaudžu solidaritāti, visu cilvēku vitalitāti un cieņu pret visiem un pastiprinātu veicamo gadījumā cilvēku potenciāla mobilizāciju pasākumus neatkarīgi no viņu izcelsmes, kā arī radīt vieni otram iespaidīgu neatkarīgi;
- 2) **popularizēt esošās politikas un pasākumus, kas veiksmei stenoti, lai veicinātu aktu vai novecošanu un paaudžu solidaritāti** - veicināt diskusijas, apmainīties ar informāciju un attīstīt savstarpējo mērķu starp dalībvalstīm un ieinteresētajām personām visos līmeņos, lai veicinātu aktu vai novecošanas politiku, identificētu un izplatītu paraugpraksi un veicinātu sadarbību un sinerģijas;
- 3) **panākt vienošanos par aktu vai rēģistrācijas aktu vai novecošanas un paaudžu solidaritātes jautājumu risināšanu** - piedāvāt pamatu saistībām un konkrētai rēģistrācijai, lai autu Savienībā, dalībvalstīm un ieinteresētajām personām visos līmeņos ar pilsoniskās sabiedrības, sociālo partneru un uzņēmumu līdzdalību un konkrētu uzsvaru uz informāciju stratēģiju veicināšanu izstrādāt novatoriskus risinājumus, politiku un ilgtermiņa stratēģijas, tostarp vispusīgā vecuma pārvērtības stratēģijas saistībā ar nodarbinātību un darbu, izmantojot konkrētus pasākumus, un stenot ar aktu vai novecošanu un paaudžu solidaritāti saistītus konkrētus mērķus;
- 4) **risināt ar vecumu saistītus diskriminācijas un stereotipu jautājumus** - veicināt pasākumus, kas palīdzēs apkarot ar vecumu saistītus diskriminācijas, pārvērtības ar vecumu saistītus stereotipus un novērst šādas, jo pašā attiecībā uz nodarbinātību.

Par atbildīgo institūciju par Eiropas gada (2012) ieviešanu nacionālā līmenā tika noteikta Labklājības ministrija (turpmāk – LM), pamatojoties uz LM nolikuma noteikto atbildību par vienotu sociālo iekārtošanas politikas koordināšanu valstī.

Ar 2011.gada 14.decembra Labklājības ministrijas rīkojumu tika izveidota Eiropas gada akt vai novecošanai un paaudžu solidaritātei (2012) vadības komiteja¹, kuru vadīja Labklājības ministrijas valsts sekretārs. Vadības komitejas sastāvā tika deleģēti pārstāvji no valsts, pašvaldību institūcijām, nevalstiskajām organizācijām (turpmāk – NVO) un Eiropas Komisijas pārstāvis no Latvijas. Vadības komitejas uzdevumos ietilpa:

- Eiropas gada (2012) ieviešanas pārraudzība un novērtēšana,
- Eiropas gada (2012) ieviešanas plāna (programmas) apstiprināšana un tās īstenošanas gaitas izvērtēšana,
- informācijas sniegšana par Eiropas gada (2012) aktualitātēm,
- kā arī citu ar Eiropas gadu (2012) saistīto darbu veikšana.

¹ LM rīkojums nr. 79 „Par Eiropas gada akt vai novecošanai un paaudžu solidaritātei (2012) vadības komitejas izveidi. Informācija LM mājas lapā <http://www.lm.gov.lv/text/2127>

Vadības komitejas sēdes tika organizētas ne retāk kā reizi ceturksnī. Kopumā notikušas četras vadības komitejas sēdes: pirmā sēde notika 2011.gada 15.decembrī, savukārt 2012.gada sēdes tika organizētas 7.martā, 20.jūnijā un 27.septembrī. 00.decembrī vadības komitejas pārstāvji tikās neformālā sēdē, lai novērtētu visu iesaistīto pušu ieguldījumu veiksmīgā Eiropas gada (2012) īstenošanā. Vadības komitejas sēdes protokoli pieejami LM mājas lapā <http://www.lm.gov.lv/text/2127>.

2011.gada 3.ceturksnī tika uzskatīts darbs pie plāna Eiropas gada (2012) īstenošanai izstrādē, ko sagatavoja LM sadarbības ar aktīviem un līdzatbildīgiem pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem (skat. II. Sadarbības partneri). Plāna ietvaros tika noteiktas četras Latvijas prioritātes Eiropas gada (2012) īstenošanai:

- 1) **starppaaudžu sadarbība**. Mērķis – veicināt komunikāciju un sadarbību starp jauno un veco paaudzi;
- 2) **vecu cilvēku vairošanās sabiedrībā celšana**. Mērķis – apzināt un popularizēt senioru sasniegumus un dotu ieguldījumu indivīdam un sabiedrībai kopumā;
- 3) **vecuma diskriminācijas darba tirgū mazināšana**. Mērķis – veicināt senioru nodarbinātības iespējas, mazinot stereotipus un popularizēt labās prakses piemērus;
- 4) **aktīva un veselīga dzīves veida sekmēšana**. Mērķis – radīt priekšnosacījumus senioriem dzīvot neatkarīgi, pilnvērtīgi un veselīgi.

Zem katras šīs iniciatīvas tika noteiktas īstenojamās aktivitātes. Par aktivitāšu procesu skat. III. sadaļu „īstenojamās aktivitātes”.

II. SADARBĀS PARTNERI UN LABAS GRIBAS VĒSTNEIKI

Sadarbības partneri

Eiropas gads (2012) tika veiksmīgi īstenots sadarbības ar aktīvo NVO, sociālajiem partneriem, pašvaldībām, kā arī dažādu valsts institūciju. Nevalstiskās organizācijas, kuras aktīvi iesaistījās Eiropas gada (2012) plāna izstrādē un aktivitāšu īstenošanā:

Biedrība „RĪGAS AKTĪVO SENIORU ALIANSE”

Biedrība, kas apvieno aktīvos seniorus līdzdarboties sabiedriski ekonomiskajos procesos. Tā sniedz ir senioru aktīvo darbu izpaušmē labklājībai demokrātiski saliedētā sabiedrībā.

Portāls „Senioriem.lv”

Portāls, kas vērsts uz vecāka gadagājuma lietotājiem, kā arī visa vecuma cilvēkiem. Tas piedāvā jaunas idejas un vērīgā atziņas savos rakstos, kā arī praktiski nodrošina iespējas – sēkot ar sludinājumiem un beidzot ar iespēju savstarpējās saziņas, biedroties, diskutēt, apmainīties ar jaunumiem un tādējādi kopīgi veidot un piedalīties notikumos reālajā dzīvē.

Biedrība „Latvijas Samariešu apvienība”

Brīvprātīga, politiski un reliģiski neatkarīga, kompetenta, inovatīva, dinamiska un uz praktisku rezultātu orientēta biedrība, kuras devze ir „Palīdzēt dzīvot”. Biedrība piedāvā daudzus sociālus, medicīniskus un apmācības pakalpojumus, kas klientiem ir pieejami gan ar pašvaldību vai darba devēju līdzdalību, gan ar individuāli.

Latvijas Sarkanais Krusts

Biedru un brīvprātīgo organizācija, kura pilnveido sabiedrības izpratni par veselību un dzīvesveidu, attīsta un pilnveido tās palīdzību sociālajam un veselības jomā.

Organizācija "Seniori un jaunatne”

Organizācija, kas vieno aktīvos Rīgas pensijas vecuma cilvēkus un jauniešus, atbalstot un attīstot kopīgi izvirzītās idejas, veido kvalitatīvu privāts dzīves struktūru.

Latvijas Kopienas iniciatīvu fonds

Fonds, kas palīdz nevalstiskajām organizācijām risināt jautājumus sociālajam, veselības aprūpes un izglītības jomā, atbalstot un konsultējot nevalstiskās organizācijas, kā arī veicinot kopienu iniciatīvu rašanos Latvijā.

Moto: nevis iedot, bet iemācīt kaitēt piekrot.

Jaunatnes organizāciju apvienība „IMKA Latvijā”

Atvērta jaunatnes organizāciju apvienība, kura, balstoties uz kristīgiem principiem, veicina vispusīgu personības attīstību un nostiprina vērtību sistēmu, strādājot sabiedrības labā.

Biedrība "Baltā māja"

Brīvprātīga, neatkarīga, nepolitiska, nevalstiska organizācija, kas ir dibināta apvienojoties cilvēkiem ar līdzīgiem mērķiem un kas darbojas kā neatkarīga institūcija. Tās mīcija ir sabiedrības un individuālo sociālo integrācija, saskaņošana un labklājības attīstības veicināšana.

Latvijas Pašvaldību savienība

Biedrība, kas uz brīvprātības principiem apvieno Latvijas Republikas novadu un republikas pilsetu pašvaldības. Tās mērķis ir pašvaldību politikas veidošana Latvijā, pašvaldību kopīgo problēmu risināšana un pašvaldību interešu aizstāvēšana.

Latvijas Brīvoties arodbiedrību savienība

Lielākā nevalstiskā organizācija Latvijā, kura apvieno 20 dalīborganizācijas un kura steno profesionālu arodbiedrību biedru un darbinājmju interešu aizstāvēšanu nozaru un starpnozaru līmenī.

Latvijas Darba devēju konfederācija

Latvijas Darba devēju konfederācija

Lielākā darbinājmju pārstāvniecības organizācija Latvijā, kura ir sociāli-ekonomisko sarunu partneris Saeimai, Ministru kabinetam un Latvijas Brīvoties arodbiedrību savienībai. Tās mīcija ir pārstāvēt Latvijas darbinājmju intereses uz mūmū konkurētspējai, darbinājmju un dzīvības kvalitātei.

Aktīvākās pašvaldības Eiropas gada (2012) ieviešanā bija Daugavpils, Jelgavas un Rīgas pilsētas, kā arī konkursa „Eiropas gada (2012) pašvaldība” pilsētas un novadi.

Labas gribas v stnieki

Labas gribas v stnieki ir sabiedr b cien jami un zin mi cilv ki, kuri ap mušies, br vpr t gi l dzdarbojoties, sniegt savu atbalstu Eiropas gada (2012) aktivit t s, lai veicin tu šo akt vas novecošanas un paaudžu solidarit tes aktualiz šanu un izvirz to m r u sasniegšanu Latvij 2012.gad .

**ANATOLIJS
DANIL NS**

R gas Stradi a
universit tes
profesors un rsts –
gastroenterologs

**BAIBA RASMA
ŠTEINA**

Tautas deju
ansamb a
"Zelta sieti š"
vad t ja

**K RLIS
B MEISTERS**

M zi is

**EDGARS
RA EVSKIS**

Dziesmu sv tku
virsdiri ents,
kordiri ents

**INESE
ZIN TE**

Vesel ga
dz vesveida
veicin t ja

Ventspils Centra
s kumskolas **z nu
koris**

un t solists

**MIKS
LAKSBERGS**

**INESE
KU INSKA**

Liep jas te tra
aktrise

III. STENOT S AKTIVIT TES

Aktivit te	
1.	<p>Organiz t sistem tisku un regul ru inform cijas publiskošanu par Eiropas gadu (2012) Labkl j bas ministrijas m jas lap .</p> <p>LM m jas lap tika izveidota atseviš a sada a, kas velt ta Eiropas gada (2012) aktivit t m un pas kumiem: http://www.lm.gov.lv/text/142, zem kuras izveidotas š das sada as:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktualit tes (<i>inform cija par aktu lajiem pas kumiem</i>). - Eiropas gada (2012) m r i (<i>ievietoti 4 Eiropas gada (2012) m r i un 4 Latvijas izvirz t s priorit tes</i>). - E-zi as (<i>aktu lais un b tiskais par pas kumiem, informat vajiem materi liem un citiem jaut jumiem Eiropas gada (2012) ietvaros Latvij un ES</i>). - Darba programma Eiropas gada (2012) stenošanai Latvij . - stenotie pas kumi (<i>inform cija par dažiem stenotiem pas kumiem</i>). - Pas kumu laika grafiks (<i>inform cija par katr m nes stenotaj m aktivit t m</i>). - Labas gribas v stnieki (<i>inform cija par visiem Eiropas gada (2012) labas gribas v stniekiem</i>). - LM vad bas komiteja (<i>vad bas komitejas r kojums, nolikums un s žu protokoli</i>). - Sadarb bas partneri (<i>inform cija par Eiropas gada (2012) stenošan iesaist taj m nevalstiskaj m organiz cij m</i>). - Konkursi (<i>inform cija par Eiropas gada (2012) ietvaros stenotiem 5 konkursiem</i>). - Kontakti (<i>LM iesaist to darbinieku kontakti</i>). <p>Inform cija Eiropas gadam (2012) velt taj LM m jas lapas sada tika regul ri ievietota un papildin ta.</p>
2.	<p>Nodrošin t inform ciju par Latvij stenotaj m aktivit t m Eiropas gada (2012) ietvaros Eiropas Komisijas m jas lap http://ec.europa.eu/social/ey2012.jsp?langId=en.</p> <p>LM m jas lap Eiropas gadam (2012) velt t sada a ir sasaist ta ar ar Eiropas Komisijas (EK) Eiropas gada (2012) m jas lapu: http://ec.europa.eu/social/ey2012.jsp?langId=en. Ar EK m jas lap sistem tiski un regul ri tika papildin ta un atjaunota inform cija par nacion lajiem pas kumiem.</p>
3.	<p>Sagatavot un izplat t e-zi u bi etenu par Eiropas gada (2012) pas kumiem Latvij un cit s ES dal bvalst s.</p> <p>2012.gad tika sagatavoti un Labkl j bas ministrijas m jas lap http://www.lm.gov.lv/text/2146 ievietoti 4 <u>e-zi u bi eteni</u> par Eiropas gada (2012) pas kumiem Latvij un cit s ES dal bvalst s.</p>
4.	<p>Organiz t Eiropas gada (2012) atkl šanas un nosl guma pas kumus.</p> <p>2012. gada 3. febru r labkl j bas ministre Ilze Vi ele atkl ja Eiropas gadu (2012). Uzrunu teica ar EK p rst vniec bas Latvij vad t ja Inna Šteinbuka. Eiropas gada (2012) koordinatore Agnese Gaile inform ja par Eiropas gada (2012) m r iem, izvirz taj m priorit t m un pl notajiem pas kumiem. Eiropas gada (2012) atkl šanas pas kum kl tesošie iepazin s ar Labas gribas v stniekiem, kuri visa 2012. gada garum ap m s dal ties sav pieredz un zin šan s par aktu vu un vesel gu dz vesveidu, un ar savu darbu, pieredzi un r c bu cent sies veicin t pozit vas, harmoniskas un cie pilnas attiec bas abu paaudžu starp .</p> <p>2012. gada 12. decembr notika Eiropas gada (2012) nosl guma pas kums. LM svin g nosl guma pas kum R gas Valsts 2. imn zij godin ja gan Labas gribas v stniekus, gan konkursu uzvar t jus, gan akt v kos Eiropas gada (2012) vad bas komitejas p rst vjus, t d j di, nosl dzot Eiropas gadu (2012).</p> <p>Pateic bu sa ma ar Eiropas gada (2012) ietvaros izsludin to konkursu uzvar t ji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jelgavas Amatu vidusskola par dal bu konkurs „Starppaaudžu pas kums skol s”; - Ventspils un Gulbenes pašvald bas k senioriem draudz g k s pašvald bas; - SIA Rimi Latvija, SIA Grifs AG un AS Latvijas Balzams k senioriem draudz g kie uz mumi; - Iedvesmojoš k dz vesst sta autore Baiba Možeiko no Carnikavas par rijas

	<p>dz vesst stu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - SIA Lattelecom par sociāli atbildīgo projektu "Pieslēdzies, Latvija"; - Gunta Tabore, žurnāla 36.6 žurnāla liste par rakstu „Dzīvot, ne novecot” un Irina Kurganova par šķētiņu Kurzemes TV.
5.	<p>Labas prakses piemēru par aktīvas novecošanas un paaudžu solidaritātes veicināšanu apkopšana un izplatīšana pašvaldībās.</p> <p>Lai apkopotu un izplatītu labo praksi aktīvu vecumdienu un paaudžu solidaritātes veicināšanai tika iniciāta jauna konkursa tradīcija „Eiropas gada pašvaldība”, ko aizsākusi Latvijas Pašvaldību savienība sadarbībā ar 4 nozaru ministrijām (LM, Veselības ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju) un EK pārstāvi. Konkursu izsludināja 2012. gada 30. aprīlī pašvaldības tika aicinātas pieteikties šim konkursam līdz 2012. gada 15. maijam. Līdz 3. augustam otrās kārtas vērtēšanas komisija deva uzvaras lēmumu pašvaldībām, kuras tika nominētas pirmās kārtas vērtēšanas kārtā, lai novērtētu paveikto un izvirzītu pašvaldības, kas visvairāk atbalsta iedzīvotāju aktīvu un veselīgu vecumdienam, starppaaudžu solidaritāti, kā arī Eiropas Savienības vērtību popularizāšanai un sabiedrības iesaistei starptautiskā sadarbībā. Eiropas gada (2012) pašvaldības titulu ieguvā – Ventspils pils tās pašvaldība un Gulbenes novada pašvaldība.</p> <p>Pašvaldības tika vērtētas arī pēc nominācijām, kur augstāko punktu skaitu ir ieguvušas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Jelgavas pils tās pašvaldība un Alojās novada pašvaldība</i> par starppaaudžu sadarbību; - <i>Balvu novada pašvaldība un Daugavpils pils tās pašvaldība</i> par senioru vērtību celšanu sabiedrībā; - <i>Liepājas pils tās un Dobeles novads</i> par veselīgu dzīvesveidu; - <i>Rīgas pils tās pašvaldība</i> par Eiropas Savienības vērtību popularizāšanu un iedzīvotāju iesaisti. <p>Pašvaldības, sagatavojot pieteikumus dalībai konkursā, identificēja pasākumus, kas sekmē aktīvu vecumdienu un paaudžu solidaritātes jautājumu risināšanu. Tādējādi konkursa ietvaros tika sasniegti šādi rezultāti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popularizācija Eiropas gada (2012) mērķi; - pašvaldības novērtēja paveikto aktīvu vecumdienu un paaudžu solidaritātes jomā; - izplatītas pašvaldību stenogrammas iniciatīvas, sekmējot labas prakses pieredzes apmaiņu. <p>Konkurss par senioru draudzību pašvaldībām Eiropas Savienībā bija iespēja pieteikties arī Latvijas pašvaldībām, kuru rezultātā Ventspils pašvaldība ieguva 2.vietu starp vairāk nekā 250 ES dalībvalstu pašvaldībām. Informācija par ES konkursu un uzvarētājiem pieejama šeit http://europa.eu/ey2012/ey2012main.jsp?catId=1026&langId=en.</p>
6.	<p>Organizācija piecu reģionālu pasākumu novecošanas un paaudžu solidaritātes jautājumu skaidrošanai, labas prakses apmaiņai un ideju radīšanai.</p> <p>Šī iniciatīva netika stenogrammas, emotīvā 5.punktā stenogrammas pasākumus, tomēr ir apkopoti labas prakses piemēri, ko iesniegušas dažādas institūcijas. Minētās labas prakses piemēri ir pievienoti šī ziņojuma pielikumā.</p>
7.	<p>Iesaistītas Eiropas gada (2012) Labas gribas vēstniekus.</p> <p>Visa Eiropas gada (2012) laikā 7 labas gribas vēstnieki – Anatolijs Danilovs (Rīgas Stradiņa universitātes profesors un ārsts – gastroenterologs), Baiba Rasma Šteina (tautas deju ansamblī "Zelta sietiņš" vadītāja), Inese Zīderte (veselīga dzīvesveida veicinātāja), Krišis Bērziņš (mūziķis), Edgars Raevskis (dziesmu svētku virsdiriģents, kordiriģents), Inese Kuņinska (Liepājas teātra aktrise) un Ventspils centra skolas zēnu koris un tās solists Miks Laksbergs ar savu darbu, zināšanu un prasmju daļas pasākumos popularizēja Eiropas gada (2012) idejas un mērķus.</p>
8.	<p>Organizācija interaktīvu, izglājošu pasākumu par Eiropas gada (2012) tematiku „Eiropas Savienības mājās” tematisko mēnešu ietvaros.</p> <p>Par Eiropas gada (2012) tematiku „Eiropas Savienības mājās” tematisko mēnešu ietvaros tika organizēti šādi pasākumi:</p> <p style="text-align: center;">Janvāris „Eiropas gads 2012”</p> <p><u>12. janvāris.</u> Rīgas aktīvo senioru alianses (RASA) rīkotais pasākums "Senioru līdzenība tehnoloģiju laikmetā", kur ne tikai seniori, bet arī jebkurš cits interesents var ja uzzināt, kā</p>

lietot populāro saziņas programmu *Skype* un izmēģināt to darboties.

26. janvāris. RASA rīkotais pasākums "**Vecmamiņu kontaktbirža**", uz kuru tika aicinātas vecmamiņas un ikviens cits, kurš vēlas dalīties savās zināšanās, sniedzot konsultācijas, piemēram, par bērnū aprūpi ar *Skype* vai citu tehnoloģiju starpniecību.

Februāris „Nodarbinātība un izaugsme”

7. februāris. Zinātnes kafējcafe ES mājās „**K noveco smadzenes?**” – sadarbības pasākums ar Latvijas Zinātņu akadēmiju un Eiropas programmu centru (Maija Bundule). Pasākuma mērķis bija neformāli gaisotniski diskutēt ar nozares ekspertiem par smadzeņu darbību un novecošanos (temats skāra Parkinsona, Alcheimera un citas slimības, kuras kļūst aktuālas, sāniedzot noteiktu vecumu).

9. februāris. Valsts izglītības attīstības aģentūras (turpmāk - VIAA) organizētais pasākums senioriem un citiem interesentiem par ES programmu piedāvātajā mēnesī „**Senioru mobilitāte ES**”. Tēma: Sadarbība ar VIAA iepazīstināt seniorus ar ES programmu (GRUNDTVIG) sniegtajām iespējām.

21. februāris. Biedrība "Baltmāja" sagatavojusi "**Senioru labo darbu grāmatu**", kur apkopoti labas prakses piemēri no katra Latvijas reģiona par vecāka gadagājuma cilvēku paveikto savu vienaudžu vai citu paaudžu pērstāvju dzīves kvalitātes uzlabošanu.

23. februāris. Karjeras konsultācijas iedzīvotjiem vecumā „**50 plus**”. Konsultāciju laikā Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk - NVA) pērstāvji iepazīstināja ar reālo bezdarbnieku vecumā „50 plus” aktuālo statistikas tendenci, skaidrojot, kāds ir bezdarbnieku sadalījums pēc vecuma, dzimuma, izglītības un citiem rādītājiem. Konsultanti arī stāstīja par NVA piedāvātajiem pakalpojumiem un daudzveidīgām iespējām piedalīties NVA organizētajos pasākumos. Tāpat bija iespēja noskaidrot, kāda informācija ir pieejama un kādi pakalpojumi izmantojami NVA mājas lapā www.nva.gov.lv, piemēram, CV/vakanu portāls un sadaļa „Karjeras pakalpojumi”. Šajā sadaļā e-veidā pieejamas dažādas elektroniski aizpildamas anketas un testi sevis izzināšanai, piemēram, pašnoteicis „A” un anketas „Orientācija” un „Darba izvēles faktori”.

Marts „Dzimumu līdzības”

Sadarbība ar LSOST stenota *iniciatīva Eiropas Veiksmīgo sieviešu akadēmija*. Mērķi:

- 1) Popularizēt mentoringa ideju Latvijā un radīt mentoringa modeli, kuru varētu plaši izmantot dažādas sieviešu organizācijas un kura īstenošana iespējama ar salīdzinoši nelieliem resursiem;
- 2) Veicināt līderības prasmju attīstību, radot iespēju dažādu paaudžu, pieredžu un profesiju sievietēm dalīties savā pieredzē, zināšanās un uzskatos un veidojot sadarbības tīklu;
- 3) Veicināt sieviešu karjeras attīstību un sieviešu nodarbinātības vadošo amatā Latvijā dažādās jomās (uzņēmējdarbība, NVO, politika un citi).

Projekts turpinās veicināt Eiropas Komisijas Dzimumu līdzības stratēģiju 2010. – 2015. gadam ieviešanu Latvijā.

12 mentores (veiksmīgas sievietes, kuras vēlas dalīties savā pieredzē un iedrošināt jaunās sievietes), 12 mentorjām (jaunās sievietes ar vēlmi attīstīt un pilnveidot sevi). Internetā un potenciālie pieredzes materiāli lietotājiem – vairāki tīkstoši Latvijas iedzīvotājiem, t.sk. Latvijas reģionos. Projekta laikā stenotas sešas tematiskas darbnovērtības, kurās mentores iepazīstināja mentorjām ar savu nodarbošanos un jomu. Norises laiks – marts-decembris 2012.

Aprīlis „Paaudžu solidaritāte”

(darba un atpūtas saskaņošanas iespējas)

25. aprīlis. EK pērstāvniecības Latvijā un Eiropas Parlamenta Informācijas biroja organizētais Eiropas gadam (2012) veltīts **koncerts** ES mājās. Programmā J.Frobergera, G.F.Hendeha, H.P. Rseļa, F.Kuperņa, Ž.F.Ramo, A.Korelli, D.Skarlati, Ž.Djufla, Ž.P.N.Roija darbi klaviersām, vijolei un flautai. Koncerts tapis sadarbībā ar Baha mūzikas fonda prezidentu, Starptautiskā Baha kamerorķestra direktori un Jēzēpa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas asociāto profesori Ainu Kalnciemi un viņas studentiem.

Maijs „Veselība”

(fizisk s aktivit tes, sports, uzturs)

26.maijs. Velodiena Kuld g "Eiropas dom za i". Iedvesmojoties no Eiropas Komisijas iniciat vas "Eiropas gads par akt v u novecošanu un paaudžu solidarit i", tiek piev rsta paša uzman ba, lai velomaršruti b tu piem roti starppaaudžu sadarb bai, paši gan senioriem, gan b rniem. Velodienas m r is ir iesaist t velokust b visu imeni – gan b rnu, gan vec kus, gan vecm mi as un vect ti us. Šogad paši braucien aicin ti pievienoties vecvec ki. Maršruta garums bija 10 km, kas bija pieejams gan vec ka gada g juma cilv kiem, gan ar imen m ar maziem b rniem, kuri v las paši iem in t velobraukšanu. Velodienas laik apzin ti un populariz ti senioru sasniegumi, paši apbalvojot vec kos brauciena dal bniekus un tos dal bniekus, kuri m rojuši vist l ko ce u l dz Velodienas pas kumam Kuld g . Ar pas kuma pal dz bu veicin tas nodarbin t bas iesp jas, lai uzlabotu prasmes un apvienotu esoš s zin šanas un kompetences ar darba tirg strauji pieaugoš m vajadz b m, piem ram, populariz jot vec ku gadag juma velokurjera pakalpojumu, pastnieku u.c. profesijas, kur neiztikt bez velotransporta pal dz bas.

J nijs „Draudz ga vide”

(pieejam ba, pils tvide, transports)

15.j nijs. Semin rs „Pieejama vide visiem”, uz kuru tika aicin tas senioru organiz cijas un tie, kuriem interes vides pieejam bas senioriem jaut jumi. Semin ra dal bniekiem bija iesp ja dzird t un ar redz t, k dai j b t draudz gai pieejamai videi, paši vec k s paaudzes cilv kiem, person m ar funkcion liem trauc jumiem un vec kiem ar b rniem. Pas kum tika demonstr ta filma par vides pieejam bas nodrošin šanu, emot v r dzimuma un vecuma aspektus, k ar sniegta inform cija, par to, kas tiek dar ts vides pieejam bas (neatkar gi no dzimuma, vecuma, un invalidit tes) uzlabošanai, paši daž dos ar ES strukt rfondu l dzek iem atbalst tos projektos.

2011. gad tika izveidots m c bu videomateri ls par Eiropas Re ion l s att st bas fonda (ERAF) un Koh zijas fonda (KF) l dzfinans to projektu ietvaros stenotajiem vides un inform cijas pieejam bas nodrošin šanas pas kumiem person m ar kust bu, redzes, dzirdes un gar g s att st bas trauc jumiem rekonstru jam s un renov jam s k s, b vniec bas objektos, uz rekonstru jamiem un renov jamiem ce iem u.c., k ar vides pieejam bas nodrošin šana no dzimumu un vecuma perspekt vas. M c bu videomateri ls populariz vides pieejam bas lab s prakses piem rus ERAF un KF l dzfinans tajos projektos, m ca un inform ES fondu projektu stenot jus un sabiedr bu par veidiem, k nodrošin t vienl dz gas iesp jas infrastrukt ras projektos un veicin t izpratni par vides pieejam bas nodrošin šanas nepieciešam bu ikvienam sabiedr bas loceklim. M c bu videomateri ls ir veidots ar subtitriem viegl valod , kas atvieglo teksta uztveršanu person m ar redzes un gar ga rakstura trauc jumiem. Papildus pas kum bija praktiski uzdevumi, diskusijas par vides pieejam bas aspektiem. K eksperts semin r piedal j s M ris Ceirulis, Liep jas neredz go biedr bas priekšs d t js.

19.j nijs. Semin rs - diskusija „Lab ka ikdiena senioriem”, kura m r a grupa bija senioru organiz cijas, masu mediji, kam ir saikne ar senioru m r auditoriju, profesion i, kas darbojas šaj jom - dizaineri, arhitekti, imenes rsti, m ct ji u.c. Semin rs tika veidots k pane diskusija ar siem priekšlas jumiem - t mas ievirz m un t m sekojoš m diskusij m ar visiem semin ra dal bniekiem. Semin r tika diskut ts par 2 galvenaj m t m m:

- uz senioriem orient ta dizaina nepieciešam ba, saskaroties ar sabiedr bas novecošan s tendenci;
- par senioru dz vesveidu, apskatot neatkar gas dz vošanas, neatkar gas dz vošanas ar pieejamu pal dz bu un 24 stundu apr pes iesp jas un formas pasaul un Latvij .

Pane diskusijas „Dizains senioriem” dal bnieki: *J nis Gail tis*, Latvijas M kslas akad mijas (LMA) dizaina noda as projektu vad t js, par studentu p tnieciskajiem darbiem STAR DUST projekta ietvaros; *M rti š Hermansons*, LMA Funkcion l dizaina noda a, par ideju „Draudz gs senioriem” sadarb b ar port lu www.senioriem.lv un *Ilze Melgalve*, interjera dizainere, par projektu „Vannas istabas pielaikošanas kab ne - est tiski pievilc gas vannas istabas model šanai konkr tam cilv kam ar sav m konkr taj m vajadz b m p c univers l dizaina principiem. Vienlaikus ar semin ru ES m jas izst žu z l bija apskat ma *izst de „Senioriem draudz gs dizains”*. Izst de tika atv rta 11.j nij un bija skat ma visu j nija

	<p>m nesi.</p> <p style="text-align: center;">J lijs (<i>br vais laiks, kult ra, iesaist šan s, l dzdal ba sabiedriskajos procesos</i>)</p> <p>07.07. plkst. 12:00-19:00 izvietota Eiropas inform cijas telts Saulkrastu pils tas sv tkos 19.07. plkst. 10:00-22:00 noorganiz ta Eiropas p cpusdiena Kuld gas pils tas sv tkos</p> <p style="text-align: center;">Oktobris (<i>vecie audis m su vid - attieksme, cie a pret vec ko paaudzi, stereotipi</i>)</p> <p>05.10. par godu Starptautiskajai Veco aužu dienai Daugavpil sadarb b ar Daugavpils pils tas domes Soci lo lietu p rvaldi organiz ts pas kums. 16.10. M lpil sadarb b ar R gas apri a Pension ru apvien bu pas kums velts Starptautiskajai Veco aužu dienai.</p>
9.	<p>Veicin t visu paaudžu iedz vot ju inform t bu par pas kumiem Eiropas gada (2012) ietvaros un par pakalpojumiem tuv k dz vesvietai, izmantojot www.iespejukarte.lv.</p> <p>Iesp ju kart tika public tie pas kumi, nor dot pas kuma adresi un atz m tu vietu kart , nodrošinot inform ciju par dz ves vietas tuvum notiekošajiem pas kumiem. Ievad tie pas kumi p rsvar ir R g (kop 10), k ar Saulkrastos (2), Kandavas novad (1) un R zekn (1).</p>
1.priorit te „STARPPAAUDŽU SADARB BA”	
1.1.	<p>Koordin t un piedal ties Eiropas Savien bas d rza sv tkos 2012.gada 12.maij .</p> <p>2012. gada 12. maij V rmanes d rz notika Eiropas Savien bas D rza sv tki, kas jau ceturto gadu p c k rtas pulc ja visu paaudžu r dziniekus un pils tas viesus. Tematiski šis pas kums tika velts Eiropas gadam (2012). T m r is bija atspogu ot akt vu novecošanu un paaudžu solidarit ti, k ar veicin t Latvijas sabiedr b izpratni par daž du sabiedr bas grupu sadarb bu un run t par iesp ju realiz t sevi un dz vot akt vi neatkar gi no vecuma.</p> <p>Laik no plkst. 12.00 l dz 18.00 V rmanes d rza teritorij darboj s 10 aktivit šu teltis: „Digit l Eiropa”, „Radoš Eiropa”, „Jaunatne kust b ”, „Za Eiropa”, „Ražojoš Eiropa”, „Darb g Eiropa”, „Tur g Eiropa”, „ES m ja”, „D nijas prezident ra ES Padom ” un „R ga 2014”. Taj s visu paaudžu apmekl t jiem bija iesp ja g t visplaš ko inform ciju par akt vas l dzdarbošan s iesp j m visos vecumos, za u dom šanu, karjeras un izgl t bas iesp j m, pacientu ties b m, tiešmaks jumiem zemniekiem, e-paraksta priekšroc b m, lauksaimniec bas un r pniec bas att st bas tendenc m utt. Pas kum paši bija padom ts par mazajiem apmekl t jiem, daudz s no telt m paredzot jautras un izgl tojošas aktivit tes. Tematisko telšu aktivit tes nodrošin ja atbilstoš s valsts un pašvald bas iest des, to padot bas iest des, nevalstisk s organiz cijas, piedaloties ar ES instit ciju p rst vniec b m un ES dal bvalstu v stniec b m. Visas dienas garum l dz pat plkst. 18.00 V rmanes d rza estr d uzst j s skatuves m kslinieki no Latvijas, Polijas, ehijas, Zviedrijas un Lietuvas. Darboj s ar br v skatuve, uz kuras muzic ja, dejoja un te tri sp l ja daž du paaudžu m kslinieki. Ar šogad pas kuma apmekl t ji tika aicin ti piedal ties sp l „Piedalies!”, kuras ietvaros, izpildot uzdevumus katr no pas kuma tematiskaj m telt m, visi var ja piedal ties balvu izloz , ko nodrošin ja pas kuma dal borganiz cijas.</p>
1.2.	<p>Populariz t Eiropas solidarit tes dienu 29. apr l .</p> <p>Lai mazin tu stereotipus un aizspriedumus par un starp jaun ko un vec ko paaudzi, vienlaikus veicinot lab ku un pozit v ku starppaaudžu komunik ciju, k ar atz m tu 29. apr li, kas ir pasludin ta par Eiropas paaudžu solidarit tes dienu, laik no 23. apr a l dz 31. maijam tika organiz ti starppaaudžu pas kumi skol s. Kopum 25 Latvijas skolas atv ra savas durvis senioriem, kuri skol niem st st ja par savu pieredzi un zin šan m, k ar r d ja savas dz ves laik ieg t s prasmes, savuk rt skol ni senioriem demonstr ja savas iema as. Siguld notika projekta nosl guma pas kums – laukum pie Siguldas pils tas vidusskolas skol niem notika daž das radoš s darbn cas, kur s skol ni senioru vad b apguva ielu vingrot ju, reindžeru, t lot jm kslas un citas iema as.</p>
1.3.	<p>Organiz t Eiropas amatu dienas „Atrodi savu meistaruu”.</p> <p>Sekm jot Latvijas nemateri l kult ras mantojuma apzin šanu un saglab šanu ar m r i apzin t</p>

	<p>un popularizēt nemateriāl kultūras mantojuma meistarus un sekmēt daudzveidīgu radošo partnerību attīstību 96 vietās Latvijas pilsētās un novados laikā no 2012. gada 30. marta līdz 1. aprīlim īstenojot projektu „<i>Satiec savu meistaru</i>”, piedaloties 160 nemateriāl kultūras mantojuma meistariem un 3 690 apmeklētājiem. Projekts plaši iesaistījis plašsaziņas līdzekļu kultūras mantojuma izpausmju praktizētājus – tie ir amatnieki, tautas lietotāji, mūzikas meistari, tautas dziedātāji, tautas muzikanti, stāstnieki u.c.</p>
1.4.	<p><i>Organizēt kampaņu „Jelgavas pašvaldības veco cilvēku apciemošana ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, slimnīcās un mājās”.</i></p> <p>30. septembrī Veco cilvēku dienas ietvaros tika apciemoti Ozolnieku novada pašvaldības sociālās aprūpes centra iedzīvotāji, organizējot sociālo akciju – bezmaksas holesterīna mērīšana, cukura līmeņa noteikšana asinīs, kā arī lekcijas „Sirds slimību risku faktoru noteikšana un veselības saglabāšana senioru vecumā” vadīšana. Pasākuma organizators – Jelgavas Sarkanā Krusta komiteja.</p> <p>2012. gadā Latvijas Sarkanā Krusta Jelgavas komitejas Jaunatnes nodaļa apciemoja 130 pensionārus viņu mājās un pasniedza Ziemassvētku dāvanas. Jauktā komiteja, kas Sarkanā Krusta Jelgavas komitejas darbību nodrošina 3 pensionāri (brīvprātīgi).</p> <p>2012. gada decembrī jaunieši apciemoja Ozolnieku novada pašvaldības sociālās aprūpes centra „Zemgale” 120 veco cilvēku, kuri tika ievietoti no Jelgavas pilsētas un pasniedza tiem Ziemassvētku dāvanas. Pensionāru federācijas aktīvajiem pensionāriem tika izsniegta „Merrild” kafija – 100 paciņas. Ziemassvētku pasākumā 2012. gada 29. decembrī bijušo skolotāju – pensionāru kluba dalībniekiem arī tika izsniegta „Merrild” kafija – 60 paciņas. Jaunieši palīdzētiem veciem cilvēkiem pensionāriem malkas sastrādāšanā, kā arī ikdienas darbos.</p>
1.5.	<p><i>Organizēt Ziemassvētku pasākumus un dāvanu gatavošanu senioriem.</i></p> <p>Lielvārdes novada Ziemassvētku ietvaros tika organizēti dažādi pasākumi senioriem, galvenokārt koncerti un labdarības pasākumi.</p> <p>Elektroenerģijas un jauniešu izglītības un iniciatīvu centrs jau trešo gadu apmeklēja vienu no pagasta pensionāru un imenes ar bērniem, kuri apmeklēja jauniešu centru, un dāvāja saziņotus cienastus. Vairāk informācijas šeit: http://jrp.serveri.lv/lv/aktualitates_3/</p>
1.6.	<p><i>īstenojot aktivitātes starppaaudžu sadarbības veicināšanai, īstenojot pasākumus veco cilvēku atbalstam - palīdzība pie mājām un sadzīves solis.</i></p> <p>2012. gada jūnijā – jūlijā jauniešu brīvprātīgo darba projekts „Kilograms piederības” tika īstenojts vienlaicīgi ar senioru brīvprātīgo darba projektu „Daba baro ja”. Kopā aptuveni 35 jaunieši – astoņi jaunieši no Eiropas valstīm (Spānijas, Francijas, Ungārijas, Lietuvas un Krievijas) un apmēram 25 Gulbenes novada jaunieši ik dienu veselumu nesīdza un strādāja Stāmerienas pagastā. Seniori un jaunieši plecu pie pleca vienu mēnesi strādāja, organizējot novada svētkus Stāmerienas pagastā, kopīgi piedalījās vietējā kapu sakopšanā un nopūtās zāles savākšanā. Pirmajā nedēļā brīvprātīgi jaunieši strādāja pie vecajiem un vienu dienu Stāmerienas pagasta iedzīvotājiem, – skaldīja un krāma ja malku, mazgāja logus, uzkopa telpas, kā arī palīdzēja veikt citus ikdienas darbus dzīvesvietā. Interneta resursi: http://www.labisbabis.lv/?section=66585&id=2230</p>
1.7.	<p><i>Sadarbības ar sporta privaldi organizēt veselības spartaki dienas „Kopā ar vecākiem”.</i></p> <p>5. jūlijā Daugavpils Sociālo lietu privalde Sociālās aprūpes un rehabilitācijas dienas centrā organizēja pasākumu, kurš apvienoja dažādu vecuma paaudžu sporta sacensības spartaki dienas, kur piedalījās vecāki un vecmāmiņas, ar saviem mazbērniem un mazmāzbrāņiem. Sāpulis bija 8 komandas: "Vasaras raibumi", "Smurfiki", "Odiņi", "Jūnraipi", "Burunduki", "Jautrāši", "Brašņi", "Pārdāži". Svētki ieskaņveidā ar tradicionālo stāšanās ierīdī, bet ar grāmatnīcas „Globuss” 15 grāmatu kastu svinīgu pasniegšanu Sociālās aprūpes un rehabilitācijas dienas centrā literatūras un mūzikas salonam. Sacensību dalībniekus ar dzejoļiem un dziesmām sveica mazbērni un viņu vecāki. Sociālo lietu privalde dalībniekiem pasniedza pašas sacensību medaļas, kā piemiņu gan spartakiem, gan Eiropas gada (2012). Ņoti aktīvi sociālo darbinieku palīgā bija jaunieši, kuras bija pieņēmas darbības Sociālo lietu privalde programmas „Jauniešu vasaras nodarbinātības pasākumu īstenošana Daugavpils pilsētas pašvaldībā” ietvaros, kā arī mūsu NVO padomes „Varavīksne” aktīvisti.</p>
1.8.	<p><i>Organizēt paaudžu vakaru Kalnienas iedzīvotājiem.</i></p>

	<p><u>24. mart</u> Kalnienas tautas nam notika paaudzes vienojōšs <i>pas kums Paaudžu jeb ime u vakars</i> visu vecumu Kalnienas esošajiem un bijušajiem iedz vot jiem. Eiropas gada (2012) dienas aktivit t s bija iek auts koncerts ar viet jo deju kolekt vu priekšnesumiem – pirmsskolas b rnu deju kolekt vs, jauniešu „break-dance” grupa B-boy, sieviešu l nijdejas, pieaugušo deju kolekt vi, daž du paaudžu vok lo izpild t ju priekšnesumi, v riešu ske u uzvedumu priekšnesumi. Koncerta dal bnieku vecums bija, s kot no etrgad giem b rniem l dz cien jama vecuma senioriem. Dienas ietvaros Tautas nam bija organiz ta viet jo iedz vot ju lietiš s m kslas izstr d jumu, amatniec bas priekšmetu un rokdarbu izst de. Diena nosl dz s ar Paaudžu vakaru, kur muzic ja viet jais vok li instrument lais ansamblis R.P.M., notika daž das atrakcijas un rota as, kur s dal bu ma visu vecumu dal bnieki. Ieskats pas kuma noris interneta vietn youtube: http://www.youtube.com/watch?v=zdqOe7z-AGM</p>
1.9.	<p>Organiz t soci l darba veter nu NVO „Dz ves prieks” un Soci lo lietu p rvaldes forumu „Paaudžu saite” ar lomu sp u elementiem „Agr k un tagad”.</p> <p><u>21. mart</u> Daugavpils pils tas domes Soci lo lietu p rvaldes Soci l s apr pes un rehabilit cijas dienas centr notika forums „Paaudžu saite”, ko organiz ja Soci lo lietu p rvaldes un soci l darba veter nu biedr bas „Dz ves prieks” un kas tika velt ts Soci l darba 20. gadu jubilejai pašvald b , paaudžu solidarit ei ar aktivit šu elementiem „Agr k un tagad”. Foruma dal bnieki var ja apl kot Soci l darba muzeja „V stures kr tuve” jaunus, kl t pien kušos ekspon tus jaunaj s telp s. Forum par sava darba specifiku sen k past st ja soci l darba veter ne A.Jermolajeva. Plašu ieskatu pašreiz j Soci l darb , t jaunin jumos pils t , foruma dal bniekiem sniedza Soci lo lietu p rvaldes vad t ja S.Gavrilova. Jaunie speci listi var ja uzklaust soci l darba veter nu atmi as par to k bija agr k, savuk rt jaunie soci l darba speci listi past st ja, k darbs norit tagad. Gleznas, kas tapa kop g dal bnieku aktivit tes rezult t foruma nosl gum uz molberta, palika k sts, nesaraujams paaudžu saišu pier d jums, kas glab sies muzej . Foruma nosl gum tika nolemts, ka tikšan s soci l darba veter nu un jauno speci listu starp tiks r kotas ar turpm k.</p>
1.10.	<p>Organiz t starppaaudžu pas kumus, lai veicin tu pieredzes, inform cijas par v sturiskiem notikumiem apmai u un daž du amata prasmju nodošanu.</p> <p><i>Starppaaudžu pas kumi Jelgavas novada Jaunsvirlaukas pagast :</i></p> <p><u>2. mart</u> Jaunsvirlaukas pagasta Sta enes mazpulc notika vakar šana. Šoreiz jaunieši un b rni dev s ciemos pie labiem mazpulka draugiem Tautas Lietiš s M kslas Studijas „Sta ene”. Mazpulc ni var ja pam in t aušanu stell s. Visiem b rniem aud jas ier d ja k var noaust tr sst rveida lakatu bez stell m. P c krietni padar ta darba visi bija nopeln juši siltu t ju un naš us. Sta enes mazpulc m klu min šana ir k uvusi jau par trad ciju, minot gan pašu samekl tas, gan sacer tas vai folkloras kr jumus atrodams m klas. Ar kust g s rota as „Kas d rz ”, „Kur tu teci, gail ti” un „Lamati as” nevienu mal s d t neatst ja.</p> <p><u>21. septembr</u> Jelgavas novada Jaunsvirlaukas pagasts organiz ja velobraucienu „Vesel mies - vesels gars”, kur piedal j s b rni ar vec kiem, jaunieši, pieaugušie un seniori. Velobrauciena m r is bija veicin t vesel gu dz vesveidu jebkur vecum . Gala m r is šim akt vam pas kumam bija Jaunsvirlaukas pagasta amatniec bas centrs „Jaunl dumi”. Velobrauc jus amatniec bas centr sagaid ja ar karstu t ju un p r dzi iem no atbalst t ja „Europe Direct” inform cijas centra Jelgav . Amatniec bas centr 21. septembr notika atv rto durvju diena, kura laik gan velobrauciena dal bnieki, gan citi interesenti meistarv vad b piedal j s radošaj s darbn c s: „Skaista m ja pašu rok m” vad t ja Anda Skrupska, kokapstr des darbn ca vad t js Dainis Žodzi š un das apstr des darbn c vad t js J nis Nagli š. Kop tika nobraukti 19 km. Pas kuma jaun kajam dal bniekam bija 7 gadi un vec kajam dal bniekam 70 gadi, kuriem paaudžu sadarb bas ietvaros „Europe Direct” inform cijas centrs Jelgav bija sar p jis balvas. Vair k inform cijas šeit: http://www.jelgavasnovads.lv/lv/aktualitates/</p>
1.11.	<p>Organiz t vecu un vientu u cilv ku apmekl jumus m j s, dienas centros un pansion tos.</p> <p>2012. gad Latvijas Sarkan Krusta (LSK) komitej s tika stenotas sekojošas aktivit tes:</p> <p>LSK C su komiteja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 8. mart notika C su Pansion ta iem tnie u sveikšana (tika apsveiktas aptuveni 100 dal bnieces). - Tika organiz tas sp u p cpusdienas senioriem pansion tos (piedal j s 30 dal bnieki). - Velomaratona „10 labi darbi 10 dien s” ietvaros tika apmekl ti vientu ie pansion ta

	<p>iem tnieki C s s.</p> <p>LSK Daugavpils – II kstes komiteja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Iepriecini vienu os sirmgalvjus „Lieldien s” (pas kum piedal j s 94 dal bnieki). - Iepriecini vienu os „Ziemassv tkos” II kstes novada soci l m j , dal bniekiem tika kl ts kafijas gals un dal tas d vanas (pas kum piedal j s 206 dal bnieki). <p>LSK Prei u komiteja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Akcijas „Sasildi sirdi” ietvaros tika apmekl ts soci l s apr pes centrs Gail nos un Rušon . <p>LSK R gas apri a komiteja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tika organiz ti vesel bas izgl tošanas pas kumi pension riem (320 dal bnieki). - Tika apsveikti sešu soci l s apr pes centru iem tnieki 1.oktobr - Starptautiskaj veco aužu dien (300 dal bnieki). <p>LSK R gas Centra komiteja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - R gas soci l apr pes centra „Mežciems” apmekl jums, 21.12.2012. (LSK Jaunatnes R gas Centra noda as jaunieši un R gas Stradi a universit tes Sarkan Krusta medic nas koledžas studenti) - Ziemassv tku dziesmu dzied šana pansion ta iem tniekiem, sv tku pas kuma laik . <p>Sadarb b ar „Merrild” tika organiz ta labdar bas akcija „M s j s atceramies”, kuras ideja ir sag d t prieku veciem un vienu iem cilv kiem.</p>
1.12.	<p><i>Apstiprin t Lab s gribas Memorandu² par br vpr t go darbu k starppaaudžu sadarb bas veicin t ju valsts l men .</i></p> <p>emot v r to, ka tiek virz ts likumprojekts „Br vpr t g darba likums”, kas atrun br vpr t go darbu k soci l s l dzdal bas formu, kas tai skait veicina ar starppaaudžu sadarb bu, Lab s gribas Memoranda jaut jums par br vpr t go darbu k starppaaudžu sadarb bas veicin t ju nav aktu ls.</p>
1.13.	<p><i>Godin t br vpr t g darba veic jus, kas sekm starppaaudžu sadarb bu.</i></p> <p>2012. gada 5. decembr (Starptautiskaj Br vpr t go dien) Izgl t bas un zin tnes ministrija (IZM) apbalvoja konkursa „Br vpr t gais 2012” uzvar t jus. Atsaucoties uz IZM septembr izsludin to konkursu, no visas Latvijas pieteikumus ies t ja 47 jauniešu komandas, kuras sadarb b ar cit m organiz cij m, veica br vpr t go darbu.</p> <p><u>Nomin cijas:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Latvijas „<i>Ietekm g kie br vpr t gie 2012</i>” (balva par br vpr t go darbu, kas rad jis visnoz m g k s p rmai as k da cilv ka, organiz cijas, pašu br vpr t go, kopienas dz v) – Jelgavas tehnikuma br vpr t go komanda. Komandai balva tika pasniegta par izmai m, k das šie jaunieši sp ja rad t piecu cilv ku - vect va Andreja Zvejnieka un vi a etru mazb rnu dz v . Jaunieši kop ar tehnikuma meistar m etras ned as, katru dienu asto as stundas str d ja, lai izremont tu dz vokli imenei, kur vect vs viens pats audzina etrus mazb rnus. Balv komanda sa ma lidojumu Aerodium gaisa tunel Siguld . - Latvijas „<i>Br vpr t go t kls 2012</i>” (balva par izcil ko, plaš ko sadarb bu br vpr t go darba veikšan) – Br vpr t go darba grupa „Vi akas entuziasti”. Balv komanda sa ma izklaidi piedz vojumu park „Meža ka is” Siguld . - Latvijas „<i>Br vpr t go magn ts 2012</i>” (balva par br vpr t go darba prestiža celšanu, t publicit ti, citu iesaist šanu un motiv šanu) – Jaunatnes organiz ciju apvien ba „Br vpr t bas platforma” no R gas. Balv komanda sa ma L vu Akvaparka apmekl jumu J rmal . <p>Vienlaikus svin gaj pas kum tika sumin ti ar re ion lie konkursa uzvar t ji:</p> <p><u>R gas re iona rezult ti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - „<i>Ietekm g kie br vpr t gie 2012</i>” – biedr bas „ ekavas novada jauniešu dome” jaunieši; - „<i>Br vpr t go t kls 2012</i>” uzvar ja Latvijas Sarkan Krusta Jaunatnes komanda „Radošie pasaku las t ji”; - „<i>Br vpr t go magn ts 2012</i>” - „Br vpr t bas platforma”;

² Lab s gribas Memorands par br vpr t go darbu tika izstr d ts Eiropas Br vpr t g darba gada (2011) ietvaros valsts, pašvald bu instit cij m un nevalstiskaj m organiz cij m savstarp ji vienojoties.

- „Br vpr t go balsts 2012” – **Ramona Liepi a**, Radoš s apvienība jauniešiem „**TREPES**” p r s t ve.

Kurzemes reģiona rezultāti:

- „Ietekmīgākie br vpr t gie 2012” – jaunieši no Brocenu novada br vpr t g s darba jauniešu grupas „**Es savam novadam**”;
- „Br vpr t go t kls 2012” uzvara komandai „**TAS.ES**” – br vpr t gie jaunieši no Talsu, Rojas, Dundagas un Mērsraga novada;
- „Br vpr t go magnētis 2012” – divas Ventspils Neredzgo bibliotēkas br vpr t go komandas „**Blīzma**” un „**LV seja**”;
- „Br vpr t go balsts 2012” – **Kristīne Lieldaudziete**, Brocenu novada pašvaldības jaunatnes lietu speciāliste.

Latgales reģiona rezultāti:

- „Ietekmīgākie br vpr t gie 2012” – jaunieši ar komandu „**Draugu centrs**” no Rzeknes;
- „Br vpr t go t kls 2012” uzvara komandai „**Vi akas entuziasti**” no Viakas;
- „Br vpr t go magnētis 2012” – „**Brvi un pr t gi JACieši!**” no Rzeknes;
- „Br vpr t go balsts 2012” – **Sergejs Maksimovs**, Viakas novada domes priekšdators.

Vidzemes reģiona rezultāti:

- „Ietekmīgākie br vpr t gie 2012” – „**aklērī**” no Priekules novada Liepas pagasta;
- „Br vpr t go t kls 2012” uzvar jauniešu organizācija „**Ntaurē**” no Amatas novada Ntaures pagasta;
- „Br vpr t go magnētis 2012” – Alksnes jaunieši ar komandu „**Astes un sas**”;
- „Br vpr t go balsts 2012” – **Elna Dambe**, komandas „Astes un sas” iedvesmotāja.

Zemgales reģiona rezultāti:

- „Ietekmīgākie br vpr t gie 2012” – **Jelgavas Tehnikuma br vpr t gie** – jaunieši, kuri profesionālu meistarību pilnībā izremontēja dzīvokli daudzdzīvokļu ēkai Jelgavā;
- „Br vpr t go t kls 2012” uzvara komandai **Iecavas jauniešu e-iniciatīvas grupa**;
- „Br vpr t go magnētis 2012” – jaunieši no komandas „**Br vpr t gie Jelgavai**”;
- „Br vpr t go balsts 2012” – **Jelena Grīle**, Jelgavas pilsētas domes administrācijas Sabiedrības integrācijas biroja jaunatnes lietu speciāliste.

Konkurss tika rīkots IZM informatīvās kampaņas jauniešiem par br vpr t g darba ieguvumiem un iespējamiem ietvaros. Kampaņas laikā notika dažādi pasākumi un aktivitātes, lai popularizētu br vpr t go darbu jauniešu vidū, kā arī informētu par ieguvumiem, iespējamiem un pieredzi, ko var iegūt, veicot br vpr t go darbu. Kampaņa noslēdzās ar svētku pasākumu Starptautiskajam br vpr t go dienam, 5. decembrī.

2.prioritāte „VECU CILVĀKU VĒRTĪBAS SABIEDRĪBĀS ĪSTĒŠANA”

2.1. Organizācija pasākumu starptautiskās veco aužu dienas (1.oktobris) atzīmēšanai sociālās aprūpes centros visā Latvijā.

Starptautisko veco aužu dienu atzīmēšana Rīgas Sociālās dienesta dienas centros, dienas aprūpes centros un Rīgas pašvaldības Sociālās aprūpes centros (SAC).

SAC „Mežciems” (Mālienas ielā 3) veco aužu dienai tika veidoti pasākumi nedēļas garumā, kuru ietvaros notika spēļu pusdienas „Dzīvotāri priekš”, kuras laikā varēja piedalīties viktorīnās, sadziedāties un spēlēt galda spēles. SAC iemānīki devās ekskursijā uz Daugavas muzeju Doles salā.

30.septembris SAC ar izrādīšanos viesojās Latvijas Valsts universitātes studentu teltīs.

30.septembris Starptautiskās veco aužu dienas pasākums „Ar smaidu septembris, ar smaidu rudens dienas” Lielvārdes novada vecajiem audzēkņiem – kultūras namā „Lielvārde”.

1.oktobris SAC iemānīki varēja piedalīties radošajās darbnīcās „Rudens noskaiss”, J.Raiņa 8.vakara mācību vidusskolas jaunieši sniedza koncertu „Draugu sveiciens”, noslēgumā notika svētku vakariņas.

SAC „Stella Maris” (Birzes ielā 54).

1.oktobr SAC iem tnieki kop ar pansion ta darbiniekiem cepa svtku tortes. Pcpusdien tika godin ti vecie audis ar pašu muzik lu sveicienu.

2.oktobr , SAC iem tniekus priec ja Daugavgr vas vidusskolas audz k u apsveikums.

3.oktobr , bija koncerts no ansamb a „Sudaruški”.

28.septembr , R gas Domes s žu z l notika pirmais Baltijas valstu senioru forums, kura dev ze bija „Dz vo ar prieku!” Forums notika Eiropas gada (2012) ietvaros, k ar starptautisk s veco aužu dienas priekšvakar . Piedal j s 150 cilv ki no Latvijas liel kaj m senioru organiz cij m, R gas, k ar r valstu senioru biedr bu p rst vji no Lietuvas, Igaunijas, D nijas, V cijas un Krievijas. Forumu atkl ja R gas Domes priekšs d t js Nils Ušakovs. Tika nolasi apsveikuma v rdi foruma deleg tiem, ko ats t jis Valsts Prezidents Andris B rzi š. Forumu deleg tus uzrun ja ar R gas domes Soci lo jaut jumu komitejas vad t ja Olga Veidi a, k ar citas amatpersonas. Baltijas valstu senioru foruma nosl guma pas kums VEF Kult ras pil (Ropažu iela 2) – svin gs koncerts, kas bija velt ts Starptautiskajai veco aužu dienai, kur uzst j s vair ku paaudžu m kslinieckisk s pašdarb bas kolekt vi un Latvijas nacion lo kult ras biedr bu kolekt vi.

Daugavpils pils tas Soci lo lietu p rvaldes r kotie pas kumi, sagaidot Veco laužu dienu Eiropas gada (2012) ietvaros oktobr :

1. Daugavpils pils tas Soci lo lietu p rvalde r koja pas kumu velt tu Soci l s apr pes un rehabilit cijas dienas centram „Dienas centram - 10”, velt tu Veco laužu dienai, Eiropas gada (2012) ietvaros, kurš notika 2012. gada 4. - 5. oktobr . Pas kuma aktivit es sev ietv ra:

- 4.oktobr Soci l s rehabilit cijas programmas „Dz ves kvalit te ” (28 interešu pulci i) paveikto aktivit šu 10 gadu garum darbu izst di; nevalstisko organiz ciju akt vistu–senioru - br vpr t go paveikt darba atskaites/izst des; br vpr t go akt vistu veidot s filmas „M su centram - 10” pirmizr di; koncertu (pied v ja Neredz go biedr ba); br vpr t go akt vistu sumin šanu, apbalvošanu.
- 5.oktobr aktivit es Daugavpils Latviešu kult ras centr - pas kuma atkl šana, ciemi u uzrunas (deput ti, pils tas m rs u.c.), sabiedrisko organiz ciju p rst vju–senioru, br vpr t go, akt vistu apbalvošanu, koncertu (uzst j s Soci l s apr pes un rehabilit cijas dienas centra soci l s rehabilit cijas un motiv cijas programmas „Dz ves kvalit te” pulci i), atp tas, atmi as br žus.

Pas kumu atbalst ja Daugavpils pils tas dome, EK p rst vniec bas Latvij .

2. Daugavpils pils tas Soci lo lietu p rvaldes Soci laj patversm 3.oktobr organiz ja koncertu velt tu Veco laužu dienai Eiropas gada (2012) ietvaros. Koncertu sagatavoja un sniedza Soci lo lietu p rvaldes Soci l s apr pes un rehabilit cijas dienas centra Soci l s rehabilit cijas un motiv cijas programmas „Dz ves kvalit te” ansamblis „Sarma”.
3. 1.oktobr Daugavpils pils tas Soci lo lietu p rvalde organiz ja te tra izr žu apmekl jumu senioriem latviešu „L nis murd ” un krievu valod amatierte tra „Iskate ” izr di.
4. Daugavpils pension ru soci l s apkalpošanas teritori laj centr 1.oktobr notika pas kums velt ts Starptautiskajai Veco laužu dienai, kura laik bija redzama: Senioru darbu izst de, koncerts, notika akt vo klientu sumin šana.
5. 2.oktobr Biedr ba „Daugavpils pils tas pension ru apvien ba” Daugavpils Latviešu kult ras centr organiz ja Senioru dienu. Darba k rt b bija - informat v stunda (Daugavpils pils tas Soci lo lietu p rvaldes strukt rvien bas iepaz stin ja ar jaun ko darb); pas kuma atkl šana, uzrunas; koncerts (piedal j s Ukrai u, Lietuviešu, Krievu, V cu, Ebreju

T pat Latvijas Pašvald bu Soci l s apr pes instit ciju apvien bas aicin jumam atz m t Starptautisko veco aužu dienu ir atsaukuš s daudzas pašvald bu soci l s apr pes instit cijas vis Latvij ³.

³ Pansion ts „Madliena”, Skr veru novada CAC „Ziedugravas”, SAC „Zemgale”, In ukalna novada PASAM „Gauja”, pansion ts „Lauciene”, Krustpils novada PA „Jaun muiža”, SAC „T rvete”, pansion ts „Valmiera”, Saldus novada pansion ts „ beles”, Engures novada pansion ts „Rauda”, RSAC „Mežciems”, Skrundas novada Apr pes nams „Valtai i”, PSIA „Sloka”, Kuld gas novada SAC „Venta”, Broc nu novada SAC „Atp tas”, Aizputes novada SIA pansion ts „Rokaiži”,

2.2.	<p>Organizācija Eiropas gada (2012) balvas žurnālistiem konkursu.</p> <p>Lai veicinātu izpratni par paaudžu solidaritātes priekšrocībām un ieguvumiem, kā arī veselīgu un aktīvu dzīvesveidu nozīmīgi un ietekmīgi cilvēki dzīves kvalitāti, Labklājības ministrija no 2012. gada 1. jūnija līdz 31. jūlijam aicināja žurnālistus piedalīties konkursā par labāko drukāto rakstu, tiešsaistes, radio vai TV sižetu par Eiropas gada (2012) tēmu.</p> <p>12. decembrī, Eiropas gada (2012) noslēguma pasākumā pateicības ma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Baiba Možeiko, iedvesmojot kā dzīvesstāsta autore no Carnikavas par rījas dzīvesstāstu; - Gunta Tabore, žurnāla 36.6 žurnālistu par rakstu „Dzīvot nost, ne novecot”; - Irina Kurganova par sižetu Kurzemes TV.
2.3.	<p>Identificēt pašvaldību sadarbības modeļus un risinājumus vecāka gadagājuma iedzīvotāju iesaistīšanai pašvaldības dzīves un aktivitātēs.</p> <p>Nav informācijas par izpildi.</p>
2.4.	<p>Organizācija jauniešu iniciatīvas un jaunatnes organizāciju pasākumu starppaaudžu solidaritātes stiprināšanai uz brīvprātīgo darba bāzes.</p> <p>Izglītības un zinātnes ministrija Jaunatnes politikas valsts programmas 2012. gadam ietvaros organizēja atklāto projektu konkursu pašvaldībām jauniešu iniciatīvu atbalstam, tai skaitā pasākumu organizāšanai solidaritātes stiprināšanai uz brīvprātīgo darba bāzes. Kopumā 2012. gadā tika atbalstīti 20 pašvaldību iesniegtie projekti, ko realizēja jauniešu iniciatīvu centri.</p>
2.5.	<p>Organizācija veco audžu mājās ieguldījuma novērtējuma pasākumu „Goda Lielvārdietis”.</p> <p>Apbalvojums «Goda Lielvārdietis» notika 17. novembrī, kultūras namā «Lielvārde» svētku pasākumā «Pie Lielvārdes Daugavas krastā» ietvaros, kura laikā nozīmīgo sabiedrības atzinību saņēma Zenta Reizniece un Alla Kuhaška.</p> <p>Par ilggadīgo izglītības darbinieci Zentu Reizniece kļuva Apbalvojuma padomei adresētajā mēteikuma vēstulē raksturojot: «Skolotāja Zenta uz Lielvārdes ciemata Kaibalas skolu atnāca no Kurzemes 1960. gadā un šeit pavadīja visu savu darbamīžu, kas stāvēja par mūsu novada ieviešanu un cienījamu cilvēku, par Kaibalas skolas <i>Māti</i> vairākus 30 gadu garumā. Viņa bija stingra mācītāja, pasniedza latviešu valodu un literatūru, vajadzības gadījumā arī citus priekšmetus. Zenta mācīja ne tikai bērņus, bet arī rajona latviešu valodas skolotājus. Viņas skolnieki olimpiādēs bieži ieguva izcilus sasniegumus. Lielu daļu sava laika skolotāja ziedoja Lielvārdes sabiedrībai. Viņa darbojās Lielvārdes tautas teātrī, bija Andreja Pumpura muzeja padomes locekle un gide, vadīja dažādu svētku un pasākumu. 1971. gada muzeja svētkos pie Kaibalas skolas tika iestādīti Ausekļa piemiņas Dzejas ozoli. Skolas kolektīvs tos kopj vēl līdz šai dienai. Ilgus gadus Zenta bija krustmāte Bērņības svētkos, piedalījās pilngadības svētku semināru organizāšanā, bija sabiedriskā izvadītāja bērņus. Vietējo deputātu vēlēšanās daudzās sasaukumos Zenta Reizniece tika ievēlēta un darbojās kultūras un izglītības komisijā. Pašlaik cienījamais kundzes uzmanības lokā ir pieci mazmazbērņi, kuriem viņa stāsta pasakas un savā dzīvē pieredz to.»</p> <p>Ieteikta apbalvojumam «Goda Lielvārdietis» ir arī Lielvārdes pāreiztīgo draudzes vecāka Alla Kuhaška. Par viņas nopelniem Lielvārdes labākā vēstulē raksturojot: «1995. gadā draudzes pašmācītāja atgāta Lielvārdes pāreiztīgo baznīcā. Līdz tam, kopš 1969. gada, baznīcā bija slēgta – tās koka ierīkots dzīvoklis. Atgākot pašmācītāju, nams bija oti sliktā stāvoklī – gandrīz pilnībā bojāts jumts, sapuvuši griesti, gruvušas sienas un izlauzta grādas...2000. gadā par pāreiztīgo draudzes vecāka ievēlēja lielvārdieti Allu Kuhašku. Allas Kuhaškas vadītajā 10 gadu laikā: nostiprināta baznīcas pamati, ielieta betona grādas, sakrītota elektroinstalācija, nostiprinātas sijas, pilnīgi nomainīts jumts ar lubiņu klājumu, uzstādīts zvana torņa krusts, ieguldīts liels darbs teritorijas sakopšanā, kā arī citi darbi. Ir meklēti sponsori, uzrakstīti neskaitami iesniegumi. Alla saka: «Ir gandarījums un prieks. Top baznīca! To vārdos nevar izteikt, to var tikai sajūst!» Viņa kautrīgi slēpj savas sastrādātās rokas, kā atvainodamās, kā vainas sajūtu, savā vienīgajā smaidī. Viņa spēj pateicības noliekt muguru, tēma cēdamās salauzt savu grību un būt pazemīgai par katru piensumu kopīgai</p>

	lietai.»
2.6.	<p>Organizācija senioru brīvprātīgo darbu Latvijā un Anglijā dzīvojošiem, apzīmējot un vides labiekārtošanai, sociālās iekārtošanas un Eiropas dimensijas izpratnes veicināšanai.</p> <p>ES mērķzīmju tīkla programmas „Grundtvig” Valsts izglītības attīstības aģentūras atbalstītās senioru brīvprātīgo darbu projekts: Gulbenes novada dome sadarbībā ar Apvienotās Karalistes Kornvolas grāfistes nevalstisko organizāciju „Point Europa” stenoja senioru brīvprātīgo darbu projektu „Nature Nurture” („Daba - barot ja”). Projekta ietvaros no 2012. gada 18. jūnija līdz 9. jūlijam seši brīvprātīgie seniori no Anglijas strādāja vides sakopšanas darbos Gulbenes novadā. Savukārt no 2012. gada 5. oktobra līdz 26. oktobrim seši Gulbenes novada seniori veica brīvprātīgo darbu Kornvolas apgabala sabiedriskajās iestādēs, dabas parkos un dārzos. Senioru brīvprātīgo darbu ikdienas aktivitētēs brīvā dabā ar projekta realizācijas vietās bija saistītas un papildinātas ar vietējās sabiedrības padziņināšanu, iepazīšanu, nevalstisko organizāciju un sabiedrisko pasākumu apmeklāšanu, vēsturisko kultūras tradīciju iepazīšanu, saskarsmi ar skolu jauniešiem, kā arī vides sakopšanas projektu labas prakses piemēriem (dabas projekts Kornvolā). Gulbenes novadā angļu seniori piedalījās senioru tautas deju kolektīva mīnījumā, mēģināja tautas deju soļus. Kultūras sadraudzības vakarā viesi mēģināja savu nacionālo deju soļus un dziedāja dziesmas. Anglijas seniori iepazīta ar pagastu senioru kultūras aktivitētēs Lejasciemā un Lizumā, piedaloties Ligo svētku sagatavošanā un Jūlija nakts svinēšanā.</p> <p>Interneta resursi: http://www.viaa.gov.lv/lat/muzizglitiba_programma/grundtvig/grundtvig_pieredze/grundtvig_sen_brivpr_pieredze/?text_id=16220 http://www.gulbene.lv/index.php/in-p/pprj/82-projektu-aktivitates/3741-seni http://www.gulbene.lv/index.php/djt/3872-kaa</p>
2.7.	<p>Organizācija tematisku Ziemassvētku sarīkojumu senioriem un cilvēkiem ar pašmācību vajadzībām.</p> <p>11. decembrī Ziemassvētku noskaņās Jelgavas novada pašvaldība Zaīnieku kultūras namā organizēja Europe Direct tradicionālo atbalstīto pasākumu senioriem, kur piedalījās gan aktīvākie seniori no pagastiem, gan sociālās aprūpes un rehabilitācijas centra iedzīvotāji. 2012. gada pasākums norisinājās pašmācības noskaņās, jo, atzīmējot Eiropas gadu (2012), par aktīvu līdzdalību sabiedriskajās aktivitātēs un ieguldījumu vietējās iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanā ar novada pašvaldības Pateicības rakstu tika apbalvoti 15 seniori – aktīvākie no katras pagasta, kā arī novada pensionāru apvienības un invalīdu biedrības vadītāji. Pasākuma dalībnieki pūlās prieku un gandarījumu par novērtējumu un iespēju visām novadam apvienoties kopā pasākumā. Pasākuma organizāšanā un norisē katrs vienmēr piedalījās brīvprātīgi jaunieši. Ar šo pasākumu ar Europe Direct darbiniekiem ir noslēgti rosīgus un aktīvus gadus, jo seniori ir tikai viena no mērķa grupām, bet šajās gada pašmācības izcelta un rosināta. Tas ir visieraudzītā jaunās iespējas paaudžu sadarbībai dažādās jomās, kā arī senioru lielo lomu novada un katras pagasta dzīvē. Vairāk informācijas lasiet lapā:</p> <p>http://www.jelgavasnovads.lv/lv/aktualitates_1/2052.html http://www.edic.jrp.lv/?p=1795#more-1795</p>
2.8.	<p>Organizācija Ziemassvētku un Lieldienu Labdarības akcijas ar pensionāru piesaistīšanu.</p> <p>Daugavpils pilsētas domes foajē darbojās Lieldienu, Ziemassvētku un Jaungada labdarības tirdzniecības akcijas, kur piedalījās Sociālo lietu pavaldes Sociālās aprūpes un rehabilitācijas dienests sociālās rehabilitācijas un motivācijas programmas „Dzīves kvalitāte” pulcēja „Krasa”, „Rokdarbi”, ”Pāšana no klāgām” seniori. Labdarības tirdzniecības varēja iegādāties rokdarbus, visdažādākos suvenīrus, dāvanas saviem draugiem un tuviniekiem. Visus suvenīrus varēja iegādāties par ziedojumiem. Savukārt nauda tiek izlietota jaunu darījumu izgatavošanai un pulciņu darbu nodrošināšanai, kā arī labdarības izbraukuma pasākumiem, apciemojot bērnu namu „Priekšmācība”. Šīs iespējas senioriem palīdzēja pašrealizāties, justies nozīmīgiem un vajadzīgiem.</p>
2.9.	<p>Iesaistīt pensionārus darbības rīcībā ar bērniem, rīcībā ar skolām, bērnu nomašām.</p> <p>24. aprīlī NVO „Varavīksne” pārstāvēja organizācija aktīvu senioru braucieni uz Naujenes bērnu namu. Bērnu namā kopā ar senioriem Lieldienu tradīcijas teātralizācija izspēlēja un bērnu nomašām rīcībā parādīja Križu mikrorajona Jauniešu centra bērniem jauniešiem.</p>

	<p><u>Aprīlī</u> Sociālās rehabilitācijas programmas „Viss man šķiet, ka ir daudz cilvēku” (Multiplās sklerozes asociācijas biedri) organizēja Lieldienu pasākumu un kopīgu ekskursiju uz Līvoniem ar Daugavpils pirmskolas 27. bērnudrāzmaudzniekiem.</p> <p><u>23. maijā</u> Daugavpils NVO padomes „Varavīksne” pensionāru biedrības „Tirdzniecība” aktvistu atsaucis uz LM aicinājumu Latvijas skolniekiem iesaistīties projektā „Generation@school”. Sociālās aprūpes un rehabilitācijas dienas centra organizēja tikšanos ar Daugavpils valsts poļu imnizācijas skolniekiem. Tikšanās laikā seniori un skolnieki sniedza viens otram koncertu un skolniekiem bija iespēja gūt vrtīgus, profesionālus senioru padomus tirdzniecībā.</p> <p><u>1. jūnijā</u> Daugavpils NVO padomes „Varavīksne” aktvistu piedalījās Sociālo lietu pavaldes Sociālais mājās un ģimenes atbalsta centra/patversmes bērniem rīkotajā Starptautiskās bērnu aizsardzības dienas pasākumā. Organizēja dažāda veida izziņošanas spēles par Daugavpili, jaوتر stafetes.</p> <p><u>7. novembrī</u> NVO padomes „Varavīksne” aktvistu ciemos bija bērnu nams „Priedīte”. Bērniem tika novadītas mūzikas meistarklases nodarbības kulinārijā.</p> <p><u>15. novembrī</u> Daugavpils Sociālo lietu pavaldes sociālās aprūpes un rehabilitācijas dienas centra programmas dalībnieki „Viss man šķiet, ka ir” (Multiplās sklerozes asociācijas biedri) svinēja 15 gadu jubileju kopš Latvijas multiplās sklerozes asociācijas Daugavpils nodaļas dibināšanas. Uz jubileju ieradās Daugavpils pirmskolas 27. bērnudrāzmaudznieki, jaunieši no Preiļi novada.</p>
2.10.	<p><i>Organizēt pasākumus Starptautiskās ģimenes dienas atzīmēšanai pensionāriem.</i></p> <p><u>11. maijā</u> Daugavpils Sociālo lietu pavalde Eiropas gada (2012) darba programmas aktivitāšu realizācijas ietvaros, Sociālās aprūpes un rehabilitācijas dienas centra klientu ansamblis “Cerība” devās ciemos uz Daugavpils novada skolu, lai muzikālā tikšanās pusdienkopā ar Naujenes pamatskolas skolniekiem starppaaudžu sadarbības ietvaros, kopīgi atzīmētu ģimenes dienu.</p> <p><u>26. augustā</u> Daugavpilī notika tradicionālais Starptautiskais festivāls „Laimīgā ģimene”. Daugavpils pilsdome Sociālo lietu pavalde organizēja šo festivālu jau sešus reizi un šajā gadā pasākums tika veltīts labirdībai un paaudžu solidaritātei. Festivāls tika atvērts ar lāpšu parādīti, kur varēja piedalīties visas gribētājas no 8 līdz 80 gadiem. Svētku laikā strādāja „Sporta pilsētiņa”, „Amatnieku Tirgus”, „Jaunatnes pasaule”, „Ģimenes māja”, „Vestures stacija”, „Vecāku paaudžu bagātība”, „Veselības nams”, „Paradīze izglītībā”, „Kristīgā pasaule”, „Sociālais serviss” un daudz kas cits. Festivāla laikā tika organizētas sporta sacensības, pieņemšanas atrakcijas bērniem, amatnieku darbu izstādes un prezentācijas, jauniešu organizāciju radošo darbu prezentācijas un dažādi pieredzuma bērniem, pieaugušajiem un pieredzes bagātiem vecāku paaudžu pārstāvjiem, kā arī psihologu, smilšu terapijas, specializēto darbnīcu, sociālo jaucējumu informācijas punktu darbs. Tāpat festivāla laikā bija iespēja vērot braucienus ar motocikliem un limuzīniem, baložu palaišanu debesīs.</p>
2.11.	<p><i>Izveidot Daugavpils ilgdzīvotāju laika grāmatu.</i></p> <p>Ar aktu NVO padomes „Varavīksne” senioru palīdzību top grāmata „Mūtvērdzīvotāji”. Seniori vēlas savu godājamā Daugavpils pilsdomei sasniegumus pilsdomei atzīmēt ģimēniskā grāmatā, kas aptvers ne tikai pilsdomei ilgdzīvotājus, bet būs stāsts dokumentāls, vēsturisks starppaaudžu saikņu pierādījums. Sadarbības partneris, palīgus un konsultāciju senioriem ir Daugavpils novadpilsniece un mūzikas muzejs.</p>
2.12.	<p><i>steno pasākumus paaudžu dinastiju ieguldījuma novērtēšanai pilsdomei (stāsti, fotogrāfijas, zīmējumi).</i></p> <p>Daugavpils pilsdome Sociālo lietu pavalde rīkoja konkursu-izstādi (ciltskoki: foto, zīmējumi) „Paaudžu dinastiju ieguldījums pilsdomei”. Konkursa nosaugums notika festivāla-akcijas „Laimīgā ģimene” laikā. Ciltskoku tapšana iesaistījās seniori - NVO biedrību aktvistu, viņu bērni, mazbērni. Uz skatuves tika aicinātas un ar veicināšanas balvu godinātas visas 10 ģimenes - konkursa dalībnieces. Blakus tika veidoti 3 paaudžu pārstāvji. Viena no ģimenes pilsdomei atzīmēt kopvērtējumi pat 186 gadus. Lai šie unikālie dokumentālie dati, foto saglabātos, tika nolemts par šo ģimeņu ieguldījumu veidot grāmatu „Paaudžu dinastiju ieguldījums pilsdomei” (mūtvērdzīvotāji).</p>
2.13.	<p><i>Organizēt sociālās darba veterānu svētku pasākumu Starptautiskās sociālās darbinieku dienas</i></p>

	<p>(8.novembris) ietvaros. Daugavpils sociālais dienests izveidojis 20. gadadienu 14. novembrī atzīmēja Daugavpils pils iedzīvotāju 200. gadadienu sabiedriski nozīmīgās darbības jomas pārstāvju un arī bijušo sociālo darbinieku. Ar apsveikuma vārdiem klātesošos uzrunāja Daugavpils pils iedzīvotāju priekšdāvētāja Žanna Kulakova, kas iepriekš bija Daugavpils sociālais dienests vadītāja. Tika izveidota daudz radošajiem darbiniekiem darināto darbu izstāde. Bijušie sociālo darbinieki saņēma pateicības un atzinības rakstus par aktīvu līdzdarību pašvaldības sabiedriskajās aktivitātēs, par nesavtīgo brīvprātīgo darbu.</p>
3.prioritāte „VECUMA DISKRIMINĀCIJAS DARBA TIRGŪ MAZINĀŠANA”	
3.1.	<p>Organizēt datorapmācības novada senioriem un sociāli izolētajiem cilvēkiem. Lattelecom projekts „Pielāgots, Latvija!” tiek īstenots kopš 2008.gada. No 2011. gada projekta fokuss tika virzīts uz senioru datorprasmju celšanu. Lattelecom sociālais atbalsts ietvaros projekta „Pielāgots, Latvija!” ietvaros 2012.gada laikā datorprasmju apguvusi 6680 seniori. Pateicoties pašvaldības atsaucībai, projekts iesaistījis 62 pilsētas un novadu visā Latvijas teritorijā. 2012.gadā apmācības nodrošināja 99 skolotāji, no tiem trešdaļa Rīgā, organizējot senioru bezmaksas datorprasmju apguves iespējas 128 skolās un apmācību punktos. Apmācītie seniori atzīst, ka projekta lielākie ieguvumi ir pieejama informācija, pašapziņas celšana un vientuļības, kā arī sociālais atstumtības mazināšana.</p>
3.2.	<p>Veikt pētījumu „Šķēršļi, kas attiecas uz pirmspensijas vecuma personu nodarbinātību”. Daugavpils pilsētas Sociālo lietu pārvaldes sociālo pakalpojumu nodaļa pilnā mērā sadarbībā ar Sociālo aprūpes un rehabilitācijas dienas centru veica pētījumu „Šķēršļi, kas attiecas uz pirmspensijas vecuma personu nodarbinātību”. Apkopojot rezultātus tika konstatēts, ka viens no minētajiem šķēršļiem darba tirgū ir valodas barjera. Sociālo lietu pārvalde realizēja jaunu sociālo rehabilitācijas un motivācijas programmu bezdarbniekiem „Latviešu valodas un latviešu tradīciju bagātība”, kuram rīkots palīdzības nostiprināt sarunvalodu un padziņināt iepazīstināt ar latviešu tradīcijām.</p>
3.3.	<p>Noteikt „Senioriem draudzīgāko uzņēmumu”. Lai novērtētu Latvijas uzņēmumu un noteiktu draudzīgāko uzņēmumu senioram, LM sadarbībā ar Ilgtspējas indeksa organizāciju 2012. gada ietvaros pašvērtēja uzņēmumu un to īstenojamā politiku attiecībā uz vecāku cilvēku nodarbinātību – izglītības iespējas, stimulu un motivāciju pasākumi, darba vide un drošība. Konkursa „Senioriem draudzīgāko uzņēmumu” mērķis bija godināt tos Latvijas uzņēmumus, kuri Latvijā īsteno senioram draudzīgu, atbalstošu un motivāciju personālu politiku, vienlaikus popularizējot uzņēmumu labas prakses piemērus uz senioru vērtības nodarbinātības politikas īstenošanu. Pasākums notika 24.oktobrī, kur par senioram draudzīgākajiem uzņēmumiem tika atzīti SIA Rimi Latvija, SIA Grīfs AG un AS Latvijas Balzams.</p>
3.4.	<p>Piedalīties projekta „Senioru mīļā izglītība” realizēšanā sadarbībā ar Lietišķo sieviešu apvienību. Daugavpils pilsētas Sociālo lietu pārvalde projekta „Senioru mīļā izglītība” realizēšanas ietvaros organizēja tikšanos sadarbībā ar Lietišķo sieviešu apvienības pārstāvi. Tikšanās tika organizēta vairākos tematiskos pasākumos, kuru ietvaros senioriem bija iespēja iegūt jaunu informāciju, zināšanas dažādās jomās: izglītības, sociālajai un uzņēmējdarbības jomā. 11.septembrī tika organizēts izglētojošs divu dienu izbraukuma seminārs „Socializācija un veselīga dzīvesveids”. Semināra laikā dalībnieki uzzināja par visiem iespējamajiem sanatorijas pakalpojumu veidiem veselības uzlabošanai un nostiprināšanai, guva jaunas zināšanas pareiza uzturā.</p>
3.5.	<p>Organizēt seminārus par diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu dažādām grupām reģionos, pašu uzmanību pievēršot vecuma diskriminācijas mazināšanai. 2012. gadā LR Tiesībsargs ir uzsācis pašvaldību monitoringu, kura ietvaros Tiesībsarga biroja pārstāvji dodas uz reģioniem, lai noskaidrotu, kā tiek ieviestas cilvēktiesības, uzzinātu faktiskos problēmas reģionos un uzklaustu iedzīvotājus, tostarp vecāka gadagājuma cilvēkus.</p>
3.6.	<p>Informēt sabiedrību par diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu ietverot jautājumus, kas skar multiplo diskrimināciju. LR Tiesībsargs regulāri veic informatīvus pasākumus visām sabiedrības grupām. Ēnot vēr</p>

	<p>to, ka darba mekl t ji neapzin ti m dz nor d t par sevi inform ciju, kas var tu tikt izmantota k diskrimin jošs apst klis pret darbinieku, Ties bsargs sadarb b ar NVO veica <i>kampa u „Te var ja b t darbs”</i> http://www.tiesibsargs.lv/lv/kampana-te-vareja-but-darbs, aicinot sabiedr bu: „Desmit reizes padom , vai tieš m darba dev jam svar gi redz t Tav CV zi as par vecumu, imenes st vokli, invalidit ti un citu lieku inform ciju”.</p>
4.priorit te „AKT VA UN VESEL GA DZ VES VEIDA SEKM ŠANA”	
4.1.	<p><i>Organiz t interakt vus pas kumus Latvijas pils tu sv tku ietvaros.</i> Nav pieejama inform cija.</p>
4.2.	<p><i>Organiz t sporta pas kumus Latvijas pašvald bu soci l s apr pes instit ciju iem tniekiem un darbiniekiem.</i></p> <p>Latvijas Pašvald bu soci l s apr pes instit ciju apvien ba (LPSAIA) Eiropas gada (2012) aktivit tes „Akt va un vesel ga dz ves veida sekm šan ” ietvaros <u>2012.gada 6.j nij</u> organiz ja sporta pas kumus Latvijas soci l s apr pes instit ciju iem tniekiem un darbiniekiem. LPSAIA aicin jumam organiz t sportiskus pas kumus Latvijas soci l s apr pes instit ciju iem tniekiem atsauc s <i>28 pašvald bu</i> un <i>2 priv t s</i> soci l s apr pes instit cijas vis Latvij ⁴.</p>
4.3.	<p><i>Organiz t Senioru dziesmu un deju sv tkus Saulkrastos 26.maij .</i></p> <p>Sekm jot Dziesmu un deju sv tku trad cijas ilgts p ju, sabiedr bas akt vu l dzdal bu kult ras mantojuma saglab šan un vec k s paaudzes akt vu iek aušanos Latvijas kult ras proces , <u>2012. gada 26. maij</u>, sadarb b ar Saulkrastu pašvald bu Saulkrastu br vdabas estr d notika „„Senioru dziesmu un deju diena Saulkrastos” Zem treju loku varav kš u tilta””. Taj piedal juš s 57 senioru deju kopas (1 030 dejot ji) un 40 senioru kori (1 000 dzied t ji). Koncert izskan jušas 26 kora dziesmas un 16 dejas. Koncertu apmekl juši apm ram 2 000 skat t ju.</p>
4.4.	<p><i>Att st t pašvald bu kontaktpersonu t klu metodisk atbalsta sniegšanai pašvald b m iedz vot ju vesel bas veicin šan , sabiedr bas inform šanas uzlabošanai par daž diem vesel bas veicin šanas jaut jumiem.</i></p> <p>Pašvald b s ir att st ts kontaktpersonu t kls vesel bas veicin šanas jaut jumos, kas tiek izmantots aktu l s inform cijas izplat šanai, tostarp ar par Eiropas gada (2012) aktivit t m, un vesel bas veicin šanas projektu stenošanai. Uz 2012. gada 31. decembri kontaktpersonas vesel bas veicin šanas jaut jumos ir dele jušas 77 pašvald bas no 119 pašvald b m.</p> <p>Lai sniegtu pašvald b m informat vu un metodisku atbalstu vesel bas veicin šanas aktivit šu organiz šan , 2012. gad tika izdotas Vesel bas ministrijas un sabiedr bas vesel bas speci listu izstr d tas <i>Vadl nijas pašvald b m vesel bas veicin šan</i> ⁵, kur s apkopot gan Latvijas, gan r valstu lab s prakses piem ri par vesel bas veicin šanas aktivit šu organiz šanu un iniciat v m daž d m vecuma grup m (tai skait gados veciem cilv kiem), ko iesp jams ieviest ar sav s pašvald b s.</p> <p>Lai veicinu tu pašvald bu iesaisti iedz vot ju vesel bas veicin šan un sniegtu metodisku atbalstu pašvald b m, Vesel bas ministrija sadarb b ar Slim bu profilakses un kontroles centru, Pasaules Vesel bas organiz cijas p rst vniec bu Latvij 2012. gad ir uzs kusi darbu pie Eiropas Nacion l vesel go pašvald bu t kla kust bas veidošanas. Nacion l vesel go pašvald bu t kla m r is ir sekm t lab s prakses piem ru, pieredzes un ideju apmai u starp pašvald b m, atbalst t pašvald bas un sniegt t m metodolo isku atbalstu daž du sabiedr bas vesel bas un vesel bas veicin šanas jaut jumu risin šan un paaugstin t pašvald bu darbinieku kompetenci sabiedr bas vesel bas un vesel bas veicin šana jaut jumos, t dej di atbalstot vesel bas, labkl j bas un vienl dz gu iesp ju att st bu re ion laj l men . T klu pl nots paplašin t akt v k, iesaistot p r j s pašvald bas ar 2013. gad .</p>

⁴ Pansion ts „Madliena”, Skr veru novada CAC „Ziedugravas”, Pansion ts „Ogre”, SAC „Zemgale”, In ukalna novada PASAM „Gauja”, Pansion ts „Lauciene”, Krustpils novada PA „Jaun muiža”, Barkavas pansion ts, SARC „R jienas senioru m ja”, SAC „T rvete”, Pansion ts „Valmiera”, SIA „ genskalna saulriets”, Saldus novada Pansion ts „ beles”, Apes novada SAC „Trapene”, Engures novada Pansion ts „Rauda”, SIA Pansion ts „Dzimentene”, RSAC „Mežciems”, Skrudas novada Apr pes nams „Valtai i”, PSIA „Sloka”, Kuld gas novada SAC „Venta”, Broc nu novada SAC „Atp tas”, Aizputes novada SIA Pansion ts „Rokaiži”, SAC „Lub na”, SAC „J rmala”, SAC „M lpils”, Raunas novada Gatartas pansion ts, SAC „Madona”, VSPC „Dagda”, Alojnas novada Pansion ts „Urga”, C su pansion ts.

⁵ Vesel bas ministrijas 2011.gada 29.decembra r kojums Nr.243 „Vadl nijas pašvald b m vesel bas veicin šan ”.

	<p>2012. gad ar Eiropas Sociālā fonda atbalstu tika organizētas apmācības pašvaldību darbiniekiem, lai nodrošinātu pašvaldību pārstāvju izglātošanu par veselības veicināšanas un sabiedrības veselības jautājumiem, lai tās varētu patstāvīgi organizēt uz mērķiem – iedzīvotāju veselības veicināšana, lielākas atbildības uzņemšana par savu veselību - orientētu veselības veicināšanas darbu pašvaldībās, piesaistot atbilstošus sadarbības partnerus. Programmas apjoms bija 30 stundas, kas ietvēra lekcijas un praktiskus nodarbības, treniņus veselības veicināšanas pasākumu projektu veidošanai. Apmācības tika apmācīti 204 pašvaldību darbinieki.</p>
4.5.	<p><i>stenot pasākumus fiziskā un aktīva dzīvesveida veicināšanai vecākā gada grupā iedzīvotājiem Rīgas pašvaldībā.</i></p> <p>2. aprīlī Veselības ministrija sadarbībā ar Pasaules Veselības organizāciju (PVO) pārstāvēja Latviju, Latvijas Sabiedrības veselības fondu un Rīgas domes organizācija sabiedrības veselības konferenci „<i>Vesels un aktīvs Latvijā mūža garumā</i>”, kas tika veltīta aktīvas un veselīgas novecošanas jautājumiem. Konferencē tika akcentēta pašvaldības loma veselīgas vides veidošanā, par ko pieredzējuši gan Latvijas, gan ārvalstu eksperti.</p> <p>12. aprīlī Rīgas domes Labklājības departaments sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti, Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmiju, biedrību „Rīgas Aktīvo senioru alianse”, Neatliekamo medicīnas palīdzības dienestu un Latvijas Sarkanā Krusta rīkojā PVO <i>Veselības dienai</i> veltītu pasākumu Rīgas iedzīvotājiem, stenojot dažādas veselības veicināšanas aktivitātes. PVO dienas ietvaros pasākumi bija veltīti uzlabot vecāku iedzīvotāju informāciju par sirds un asinsvadu saslimšanu, iespējamiem riska faktoriem un veidiem, kā uzlabot savu veselību, justies labi un ilgāk saglabāt fiziskās un garīgās darbības spējas. Pasākuma laikā tika uzrunāti un informāti aptuveni 1 000 iedzīvotāji.</p> <p>20. septembrī, Rīgas domes Labklājības departaments sadarbībā ar Latvijas Kardiologu biedrību un Sirds pacientu biedrību „ParSirdi.lv” Rīgā, Kronvalda parkā pie Kongresu nama organizēja pasākumu veltītu „<i>Pasaules Sirds dienai 2012</i>”.</p> <p>Rīgas domes Labklājības departaments, sadarbībā ar Latvijas Kardiologu biedrību 2012. gadā sagatavoja informatīvu materiālu „<i>Sirds veselības veicināšanas ieteikumi</i>”, izdodot 1000 eksemplārus. Informatīvā materiāla mērķis bija informēt Rīgas pilsētas iedzīvotājus (it īpaši sirds un asinsvadu slimību visvairāk pakļauto riska grupu – gados vecākus cilvēkus) par sirds veselību un sirds veselības riska faktoriem un iespējamo to mazināšanu. Turklāt Rīgas domes Labklājības departaments līdzfinansēja Latvijas Sarkanā Krusta 5 veselības istabas, kurās 2012. gadā tika konsultēti 5 866 pilsētas iedzīvotāji, no tiem lielākā daļa bija vecākā gada grupā iedzīvotāji. Veselības istabas nodrošina iespēju saņemt bezmaksas medicīniskās personāla konsultācijas par iedzīvotāju interesējošiem veselības stiprināšanas un veicināšanas jautājumiem, izmērot asinsspiedienu un glikozes līmeni asinīs.</p> <p>SIA „DCH komanda” ar Veselības ministrijas finansējumu atbalsta organizācija izglātoja pasākumus par fizisko aktivitāšu nozīmi un to piemērotajiem veidiem cilvēkiem vecumā no 45 gadiem. Izglātoja pasākums ietvēra izpratnes veidošanu par fizisko aktivitāšu nozīmi veselības saglabāšanai, zināšanu un praktisku iemaunu sniegšanu par dažādiem veselību uzlabojošajiem fizisko aktivitāšu veidiem, to individuālo piemērotību, pareizu praktizēšanu un ieteicamās slodzes un intensitātes noteikšanu. Kopā 2012. gadā notikuši 20 pasākumi dažādās Latvijas reģionos, kuros kopā piedalījās 468 cilvēki vecumā no 45 gadiem.</p> <p>Latvijas Pensionāru federācija ar Veselības ministrijas finansējumu atbalsta izdod un izplata ikmēneša izdevumus „Latvijas Pensionārs”, lai informētu gados vecākus cilvēkus par veselības veicināšanas un veselības aprūpes jautājumiem.</p>
4.6.	<p><i>stenot aktivitātes, kas paredzētas vecākā gada grupā iedzīvotāju garīgās veselības veicināšanai un stiprināšanai.</i></p> <p>10. oktobrī PVO „Garīgās veselības dienas” ietvaros Rīgas domes Labklājības departaments rīkoja pasākumu, lai informētu vecākā gada grupā iedzīvotājus par iespējamiem veicinātāju savu garīgo veselību un Rīgas pašvaldības piedāvātajām iespējamiem šajom. Pasākums stenots Rīgas domes Sociālās dienesta Dienas centrā pieaugušo personām „Kamene”. Pasākuma mērķis bija vākt gados vecāku cilvēku uzmanību uz demences profilakses iespējamiem veidiem, stenojot informatīvas izglātojošas lekcijas ar Eiropas gada (2012) Labākās gribas vācējiem A. Danilūnu un I. Ziņi un 5 radošajās darbnīcās.</p>

	<p><u>16. maij</u> SAC „Mežciems” (Malienas iela 3) notika draudzības spēle ar SAC „Gai ezers” iemtniekiem. Programm bija - galda spēle, prātspēle, atrakcijas un viktorīnas, noslūgums dziedāšanai. Abu SAC draudzības spēles notiek jau tradicionāli katru pavasari.</p> <p>Valsts svētkos <u>18. novembrī</u> Rīgas domē piedāvāja Rīgas pilsētas politiski represatīvam personām bez maksas apmeklēt teātra izrādīvai koncertu, svinot Latvijas Republikas proklamēšanas 94. gadadienu (Latvijas Nacionālajā teātrī „Par zēsiem Dievmaizītē” teātrī versijas – kuru noskatījās 810 rīdzinieki un Rīgas Sv. Jāzēba baznīcā koncerts „Trīs zvaigznes”, kuru apmeklēja 200 rīdzinieki).</p> <p><u>2012. gada nogalē</u> no oktobra līdz decembrim notika „Rīgas senioru un jauniešu prātspēle”, kas bija pirmais šādā veidā un apjoma pasākums. Prātspēles norisinājās sešs disciplīnās (šahs, dambretis, novus, galda teniss, bridžs un zolts). Prātspēlēs dalību varēja ņemt seniori, gan jaunieši. 7. decembrī notika svinīgā noslūguma un apbalvošanas pasākums. Vairāk par notikušajām prātspēlēm un gala pasākumu var apskatīt mūsu lapā http://www.senjau.info/</p>
4.7.	<p><i>Sekmēt aktīvu un veselīgu dzīvesveidu Rīgas Sociālā dienesta Dienas centros (nājošā, vingrošana telpās un rīpustā, dejošana).</i></p> <p>9. novembrī Rīgas Sociālā dienesta dienas centros notika pirmais Līdžņu festivāls, kurš notika dienas centrā „Kamene” telpās (Salnais ielā 2). Līdžņu nodarbinātības Dienas centros ir vienas no apmeklētākajām nodarbinātības senioru vidū.</p> <p>Rīgas domes Labklājības departaments, sadarbībā ar Latvijas Tautas Sporta asociāciju 2012. gadā īstenoja nājošā nodarbinātības Rīgas pilsētas iedzīvotjiem, par galveno mērķi auditoriju izvirzot gados vecākus cilvēkus. Kopumā īstenojās 104 nodarbinātības, aptverot 2 000 iedzīvotjus.</p>
4.8.	<p><i>Organizēt Gulbenes novada senioru svētkus.</i></p> <p>Gulbenes novada 3. senioru svētki Beavas pagasta Pilskalnā estrādē (4. augustā) un novada Senioru vakars (4. oktobrī) tika vēlta Eiropas gadam (2012).</p> <p>4. augustā pasākumu organizēja Gulbenes novada pensionāru biedrība „Atspulgs-5” un Gulbenes pilsētas pensionāru biedrība sadarbībā ar Gulbenes novada domi. Pasākumam vispusīgu atbalstu nodrošināja gan individuālie uzņēmumi, gan firmas, kā arī Gulbenes Rotarijālais klubs. Vietējo senioru koncertu un priekšnesumus Beavas Pilskalnā estrādē kuplīnāja Gulbenes senioru draugi un sadarbības partneri no Salacgrīvas tautas deju grupas „Saiva”, deju kolektīvi, kori, vokālistu grupas no Lielvārdes, Alksnes, Gaujienas, Mīkalnes, Cēsaines, Smiltenes, Pierīgas reģiona senioru pūrvīji un Balvu Amatniecības vidusskolas jauniešu tūrupmācību studija. Koncerta laikā paralēli darbojās amatniecības un lietišķās mūziklas izstrādātāju tirdziņš.</p> <p>4. oktobrī Senioru dienas vakaru organizēja un nodrošināja novada senioru organizācijas sadarbībā ar Gulbenes novada domi. Pasākumu kuplīnāja ar novada senioru draugi no Alksnes, Valmieras, Valkas, Pierīgas reģiona, sniedzot savus priekšnesumus. Pasākumu vadīja Dailes teātra aktrise Aija Dzērve.</p>
4.9.	<p><i>Uzstādīt pašu sporta aprīkojuma Ventspils pašvaldības pansionāta teritorijā fizisko aktivitāšu veikšanai.</i></p> <p>2012. gadā tika veikti Ventspils pašvaldības Sociālā dienesta pansionāta un būvniecība „Selga” teritorijās labiekārtošanas, kuras ietvaros tika paredzēta arī fitnesa ierīču uzstādīšana, projekta īstenošanas darbi, kā arī teritorijas labiekārtošana, lai nodrošinātu arī lielākās iespējamās relaksācijas, fizisko aktivitāšu organizēšanai pansionāta klientiem un būvniecība rīpustā, uzlabojot vietējo dzīves kvalitāti. Labiekārtošanas rezultātā tika nodrošināta vides pieejamība personām ar kustību traucējumiem, iekārtošana/izkārtošana no pansionāta, iespējami piekļūst arī fitnesa iekārtām. Labiekārtošanas projektu paredzēts realizēt līdz 2013. gada 31. augustam. 2012. gada rudenī fizisko aktivitāšu veikšanai pansionāta parka teritorijā kādvinjums tika saņemts un uzstādīts trīs pakāpiņu vingrošanas stieķis.</p>
4.10.	<p><i>Veicināt senioru kolektīva „Magones” aktivitātes veselīgu dzīvesveida uzturēšanai ar Eiropas deju palīdzību.</i></p> <p>Daugavpils novada Kultūras pārvalde laikā periodā no 2012. gada līdz 2013. gadam senioru deju kolektīvu „Magones” iesaistīja Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas</p>

	<p>projekts „Cilvēku ar pašmācību vajadzību integrācija sabiedrībā ar kultūras atbalstu. Jaunrade – mana cerība”. Projekta ietvaros „Magones” paplašina dalībnieku skaitu, iesaistot cilvēkus ar pašmācību vajadzību (kopā 20 dalībnieki, kuri piedalās koncertos Latvijā un Lietuvā). Par projekta izdevumiem izgatavoti jauni tērpi.</p>
4.11.	<p><i>Piedalīties projekta „Daugavpils pilsētas Stropu ezera pludmales aprīkošana invalīdu un pensionāru ar kustību traucējumiem vajadzību pilnveidošanai šodien un uz sauszemes” realizācijai</i></p> <p>Kopā ar Daugavpils Sociālo lietu pārvaldi seniori - NVO padomes „Varavīksne” pārstāvji, kopā ar pārstāvjiem no Invalīdu biedrības „Ilgas”, Daugavpils invalīdu biedrības, sociālo darbinieku veterānu apvienības „Dziesprieks” sakopa teritoriju Stropu ezera krastā ar patiesu vālnīcu padarīt to skaistāku un tīrāku.</p>
4.12.	<p><i>stenojot pasākumus programmas „Es neįtīn tos vienu, vienu š” ietvaros Sociālo lietu pārvaldes Sociālo lietu aprūpes un rehabilitācijas dienas centrā.</i></p> <p>Daugavpils pilsētas Sociālo lietu pārvaldes Sociālo lietu aprūpes un rehabilitācijas dienas centrā darbojas Sociālo lietu rehabilitācijas programma „Es neįtīn tos vienu, vienu š”.</p> <p><i>Mērķa grupa:</i> Programma domāta vecākiem cilvēkiem - Daugavpils pilsētas domes Sociālo lietu pārvaldes Sociālo lietu aprūpes un rehabilitācijas dienas centra klientiem, kuri dzīvojuši īpaši smagi ar dzīvībai bīstamiem, bīstamiem, mazbīstamiem, radušies sev apkārtjustu slimību un ievainājumu dēļ.</p> <p><i>Programmas mērķi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - paaugstināt sociālo lietu rehabilitācijas efektivitāti, kas vērsta uz integrācijas atjaunošanu sabiedrībā; - formēt klienta uzvedību, palīdzēt viņam pārvarēt stresu; - nodrošināt un saglabāt kontaktus ar apkārtjiem cilvēkiem; - atjaunot un precizēt klienta dzīves jēgu un nākotnes perspektīvas. <p>Programmas laikā apmeklētājiem tiks sniegta informācija par iespējamo sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem; psihologs personai palīdzēs tikt vaļņā no bailēm, nemiēra un bažņām; klientiem tiks sniegts emocionāls atbalsts; palīdzēs atrisināt veselības problēmas.</p>
4.13.	<p><i>Pilnveidot Višņu dienas centru, stenot s aktivitātes pensijas vecuma cilvēkiem izmantojot radošās darbnīcas un sporta nodarbības, lai uzlabotu pašsajūtu un stiprinātu veselību visās dzīves garumā.</i></p> <p>Eiropas gada (2012) aktivitātes „Aktīva un veselīga dzīvesveida sekmēšana” ietvaros Daugavpils novada Višņu sociālo lietu aprūpes centrā un Višņu dienas centrā visā 2012. gada garumā notika pasākumi, kas stiprināja pensijas vecuma cilvēku fizisko veselību. Tika pilnveidotas rīstnieciskas fiziskās nodarbību programmas, ietverot spēka vingrojumu, vingrojumu lokānās attīstīšanai un līdzsvaram. 2012. gada 6. jūnijā tika organizēta sporta diena Dienas centra klientiem un darbiniekiem. Sporta dienas pasākumu dalībniekiem ar aprūpes centra klientiem. 10. augustā Višņu sociālo lietu aprūpes centrs piedalījās Daugavpils un Ilkstes novadu rīkotajās invalīdu sporta spēlēs. Dienas centrā tika organizēts lekciju cikls par veselīgu uzturu, kam cilvēka dzīvē ir tikpat svarīga loma kā fiziskajām aktivitātēm, pareiza diētas samazināšana risku saslimt ar sirds slimībām, insultu, augstu asinsspiedienu utt.</p>
4.14.	<p><i>Izstrādāt programmu veselīga dzīvesveida uzturēšanai sadarbībā ar īpaši smagi ievainotiem un izmantot to dažādos pasākumos, kas saistīti ar pensijas vecuma cilvēku dalību.</i></p> <p>Daugavpils novads sadarbībā ar Latvijas Sarkano Krustu 2012. gadā īstenoja projektu „Māža atvasara”, par veselīgu dzīvesveidu. Projekta ietveros tika organizēti šādi pasākumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izglātošana darbības, kas veicina senioru dzīves kvalitātes uzlabošanu; - veselīga dzīvesveida pavadīšana, izmantojot pilnveidošanu; - konkrētu fizisko aktivitāšu popularizācija; - starppaaudžu solidaritātes pasākumu organizācija caur radošajām darbnīcām; - pirmā palīdzība un neatliekamās palīdzības vecācilvēkiem; - datorapmācību prasmju apmācība; - vecācilvēku piederības nozīmīgumu pieņemšanai un ieguldījumu savā kopienā; - īpaši smagi ievainotiem vecācilvēkiem un medikamentu pareiza pielietojuma. <p><i>Vairāk par projektu „Māža atvasara” sk. 4.15. apakšpunktā.</i></p>

4.15.	<p>Informēt seniorus par veselīgu dzīvesveidu nozīmīgas labas pašsajūtas saglabāšanu un uzturēšanu.</p> <p>No 2011. gada 1. decembra līdz 2012. gada 31. decembrim tika īstenots Latvijas Sarkanā Krusta projekts „Māža atvasara”, kura galvenais mērķis bija veicināt senioru dzīves kvalitātes uzlabošanu Latgales reģionā. Projekta ietvaros tika realizētas sekojošas aktivitātes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datorapmācības, kuru ietvaros tika apgūti datora lietošanas pamati un interneta izmantošana; - lekciju cikls „Dzīves kā spēle 60!” – tika novadītas lekcijas par psiholoģiju, pareizu uzturu, fizioterapiju, ērmeņa kopšanu, motivāciju un pašnovērtējuma celšanu, kuras apmeklēja vairāk nekā 500 seniori; - radošās darbnīcas, kuru ietvaros seniori varēja piedalīties šūšanā, adīšanā, tamborēšanā, aušanā, kulinārijā, stamposānā, auduma ziedu dekoru izgatavošanā, floristikā un stikla apgleznošanā; - dažādi pasākumi veselīgu dzīvesveida popularizēšanai (piemēram, Sporta diena „Sports ikvienam”); - brīvprātīgo vecmāmiņu dienesta izveide; - aktīva dzīvesveida nodarbības senioriem (vingrošana, dejošana, pilates, joga, orientēšanās, nājšūšana u.c.); - pirmsspalīdzības apmācības; - tiks izveidota un izdota brošūra „Kā būt aktīvai senioram?”; - izstrādāts informatīvs materiāls pašvaldību darbiniekiem „Aktīvas novecošanas koncepcijas principi pašvaldību darbībā”. <p>Projekta rezultāti tika veicināti aktīvas novecošanas koncepcijas ieviešana Latgales reģionā Daugavpils un Ilkstes novados, kā arī stiprinātas vietējās senioru iniciatīvas grupas, iesaistot pārciešanos vairākus vīriešus un sociāli mazaktīvus seniorus. Senioriem bija iespēja aktīvi piedalīties sociālajā, ekonomiskajā, kultūras, garīgajā un sabiedriskajā dzīvē. Projekta ietvaros tika sekmīgi starppaaudžu saikne, organizējot dažādas starppaaudžu pasākumus, iesaistot bērnus un jauniešus.</p> <p>22. augustā Rīgā, dienas centros „Be zieds” un „Be zars” tika organizētas Pirmsspalīdzības apmācības senioriem sertifikāta Latvijas Sarkanā Krusta pasniedzēja vadībā. Apmācības dalībnieki iepazinās ar sekojošiem tūlītējiem mērķiem: astma – elpas trūkums; insultis; miokarda infarkts; cukura diabēts; krampji – epilepsija; apdegumi; lūzumi; aptiecinājums. Nodarbības nosaukums dalībniekiem tika aicināti uzdot jautājumus, kā arī saņemt informatīvu bukletu <i>Pirmsspalīdzības ceļvedis senioriem</i>. Dalībnieki labprāt iesaistījās diskusijās saistībā ar Pirmsspalīdzības jautājumiem, dalījās savā pieredzē un atzinīgi novērtēja nodarbības tēmas aktualitāti un lietderīgumu.</p> <p>Turklāt Latvijas Sarkanais Krusts izstrādājis „Seniora ceļvedis aktīvai un veselīgai dzīvei”, kur ir apkopoti vienkārši un viegli izpildāmi vingrinājumi, kas paredzti veselības, izturības un līdzsvarotības uzlabošanai, kā arī apkopoti ieteikumi dzīvesprieka vairošanai un aktīvai līdzdalībai sabiedrības dzīvē (http://www.lm.gov.lv/upload/eg2012/seniori_lv23082012.pdf).</p>
-------	--

Papildus plānotajām aktivitātēm tika īstenoti arī citi Eiropas gada (2012) ietvaros organizēti pasākumi:

- 7. decembrī, Talsu sporta namā tika organizētas pasākums Kurzemes reģiona senioriem „**Bsim aktīvi – novecosim**”. Pasākumu organizēja Talsu pensionāru biedrība un Talsu novada pašvaldība ar Slimību profilakses un kontroles centra finansiālu atbalstu. Šīs pasākuma ietvaros

- notika fiziskās aktivitātes un sacensības senioriem dažādos sporta disciplīnās, kuru kopā apmeklēja 350 seniori no Kurzemes reģiona novadiem – Talsiem, Liepājā, Ventspilī, Kuldīgā, Tukumā, Saldū, Aizputē, Dundagā, Rojas, Kandavā, Mersragā, Skrundā u.c. novadiem.
- Latvijas Sporta veterānu – senioru savienības (LSVS) organizācija **49.pasvaldību sporta veterānu spēles** 2012. gadā tika veltītas Eiropas gadam (2012). Šim nolikam LSVS sešos sporta spēļu programmas veidos – šahs, pavasara kros, orientācija sportā, novus, pludmales volejbols, vieglatlētika karlīnijdes – rkoja paplašinātas sacensības, pieaicinot senioru sportistus arī no Skandināvijas un Baltijas valstīm. Tajās piedalījās senioru un veterānu sportisti, vecumā no 50 gadiem.
 - Tpat Eiropas gadam (2012) bija veltītas **Latvijas pašvaldību darbinieku sporta sacensības**, kas notika 28.jūlijā Carnikavā, kurā LPS un Carnikavas pašvaldība. Tajās kopumā piedalījās 236 pārstāvji no 18 pašvaldībām. Pašvaldību darbinieki sacentās skriešanā 1 km un 5 km distancēs, kā arī stafetās.
 - 2012. gada Vidzemes augstskola un Latvijas Universitāte aktīvi **popularizēja Eiropas gadu (2012) studentu lokā**.
 - Vidzemes Augstskolas SZF asociācija profesore *Felicianas Rajevaskas* vadītā Sociālās politikas kursa 3. un 4. kursa studentiem (kopā – 32 cilvēki) 2012/2013. akadēmiskā gada rudens semestrā tika analizētas Eiropas paaudžu solidaritātes un aktīvās novecošanas aktivitātes un pārrunātas pensiju un citas politikas, it īpaši mūžīgā dzīvētības ietvaros, kas papildina darbu un veselīgumu;
 - Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Socioloģijas nodaļa Dr.phil., socioloģe *Anna Stepānko* stenoja šādus pasākumus:
 - sagatavoja informāciju par Eiropas gadu (2012) Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes mājas lapā;
 - sagatavoja lekciju par Eiropas gadu (2012) 2 akadēmisko stundu garumā. Šī lekcija iekāuta studiju kursā „Sociālgerontoloģija”, tādējādi tās studentu grupām, izraisot auditorijā interesi un diskusijas;
 - iesniedza publicēšanai elektroniskā formātā rakstu „Senioru rēķens un mūžīgā dzīvētības iespējas informācijas laikmetā Latvijas nacionālās identitātes kontekstā”. Šis raksts iekāuta informācijā par Eiropas gada (2012) gadu. Publikācija sagatavota valsts pētnieciskās programmas „Nacionālā identitāte” ietvaros.
 - **Jelgavas pilsētas pašvaldība** bez iepriekšminētajiem pasākumiem ir stenojusi šādas aktivitātes:
 - Jelgavas Pensionāru biedrības paaudžu dienas centra „Sadraudzība” pakalpojumu pilnveidošana. Jelgavas pensionāru biedrība 2012. gadā noslēdza 50 brīvprātīgo darbinieku līgumu, no tiem 20 līgumi tika noslēgti ar senioriem;
 - „Drošības poga” uzstādīšana 20 Jelgavas pilsētas pensijas vecuma personām un cilvēkiem ar pašmājas vajadzībām, tādējādi uzlabojot aprūpi mājās pakalpojuma kvalitāti un izveidojot drošu vidi vientuļajiem pensionāriem;
 - Vides pielāgošana personām ar kustību traucējumiem Jelgavas pilsētas pašvaldībā
 - Jelgavas pilsētas pašvaldības pensionāru mobilitātes paaugstināšanai tika nodrošināts sabiedriskā transporta pakalpojums ar 50% atlaidi pensionāriem, kuri vecāki par 75 gadiem. Tika piešķirts pašvaldības pabalsts pilsētas sabiedriskā transporta mēnešbiļetes apmaksai 50% apmērā no mēnešbiļetes cenas politiski represētajiem pensionāriem ar pensijas apmēru līdz Ls 180 un pensionāriem, kuriem ir pensijas apmērs līdz Ls 90.
 - Semināra organizāšana Valsts sociālās aprūpes centrā „Zemgale” filiālē „Jelgava”. 9. maijā tika organizēts izbraukuma seminārs Valsts sociālās aprūpes centra „Zemgale” filiālē „Jelgava” klientiem un darbiniekiem par veselīga dzīvesveida sekmīgu šānu (vairāk informācijas http://www.lm.gov.lv/upload/eg2012/eiro_gada_pasak_plans.pdf);
 - „Veselības universitāte senioriem” Jelgavas pilsētas pašvaldībā. Zemgales reģiona Kompetenču attīstības centrs sadarbībā ar pašvaldības iestādi „Jelgavas sociālo lietu pārvalde” stenoja projektu „Veselības universitāte senioriem”. Tika izstrādāta un aprobēta izglītības programma „Veselības saglabāšana un slimību profilakse senioriem” (80 st.), kas deva iespēju senioriem apgūt teorētiskās zināšanas par slimību profilaksi pasākumiem un veselīgu

- dz vesveidu un piedal ties praktiskajos treni os vingrošan , n jošan un peld šan . No 01.02.2011. l dz 30.11.2012. 135 Jelgavas seniori apguva vesel ga dz vesveida programmu un ieguva zin šanas par vesel giem ikdienas ieradumiem. Sagatavoti 9 multiplikatori vesel ga dz vesveida populariz šanai. Izdota rokasgr matu, „Vesel bas bec te senioriem” 500 eksempl ros (pieejama šeit <http://www.lm.gov.lv/upload/eg2012/rokasgramata.pdf>);
- Atv rto durvju diena pašvald bas iest des „Jelgavas soci lo lietu p rvalde” Soci l s un medic nisk s apr pes centr , kas velt ta Starptautiskajai Veco aužu dienai. 30. septembr Soci l s un medic nisk s apr pes centr notika atv rto durvju dienu pas kums, kur piedal j s 60 pension ri un inval di. Pas kum speci listi inform ja par iesp j m sa emt soci l s apr pes pakalpojumu, inform ja par vesel gu dz vesveidu senioru vecum , centra medm sa un Latvijas Sarkan Krusta Jelgavas komitejas medm sa veica asinsspiediena m r šanu, holester na un svara indeksa noteikšanu visiem pas kuma dal bniekiem. Pas kuma dal bnieki sa ma d vanas, k ar piedal j s bezmaksas ekskursij ar autobusu pa Jelgavas pils tu;
 - Izveidots interneta form ta *dokument ls seri ls „Bez vecuma ierobežojumiem”*, kuru paredz ts p rraid t TV 2013. gad . M r is un t rezultat vais r d t js: vecu cilv ku loma sabiedr b , vi u sp jas un t izmantošana demogr fisko izmai u kontekst , k ar skaidroti sabiedr b past vošie m ti par vecumu un bailes no novecošanas;
 - Apm c bu *aktivit tes senioriem publiskaj s bibliot k s* turpin tas ar 2012. gad . Publisk s bibliot kas senioriem pied v jušas gan apm c bas grup s, gan individu las apm c bas un konsult cijas par š diem tematiem: datora interneta lietošanas pamata prasmes, E-prasmes, internetbanku izmantošana, fotogr fiju apstr de u.c. Apm c bas bibliot k s senioriem tiek organiz tas gan izmantojot Kult ras inform cijas sist mu centra izstr d t s m c bu programmas un e-apm c bas r kus, kas pieejami m jas lap www.biblioteka.lv un www.kis.gov.lv, gan ar pašu izstr d tas m c bu programmas un materi lus.
 - o Papildus ikdienas apm c bu aktivit t m senioriem publiskaj s bibliot k s, pašs publisko bibliot ku pied v jums senioriem bija ar E-prasmju ned as 2012 ietvaros. 22 publisk s bibliot kas E-prasmju ned as 2012 ietvaros senioriem pied v ja vair k nek 25 izgl tojošus un apm c bu pas kumus IKT un e-prasmju pilnveidei.
 - Vides aizsardz bas un re ion l s att st bas ministrija (VARAM) Eiropas gada (2012) ietvaros saist b ar Eiropas Komisijas pas kumiem „*European E-skills week 2012*” un „*European Get Online week 2012*” laik no 2012. gada 26. l dz 30. martam r koja trešo *E-prasmju ned u.* E-prasmju ned as prim rais m r is bija ieinteres t jauniešus izv l ties karjeru inform cijas un komunik cijas tehnolo iju jom . Otrs m r is bija populariz t, k apg t un izmantot e-prasmes nodarbin t bai un person bas att st bai, k ar inform t par e-vid pieejamajiem e-pakalpojumiem un cit m iesp j m;
 - 2012.gad filmu studija F.O.R.M.A. uzs ka **sp lfilmas „Džimlai r di rallall ” veidošanu**, kuras pamat ir st sts par veco aužu pansion ta iem tniekiem, kuriem rodas ideja atteikties no pensij m un pieteikties br vpr t gi armij , t gl bjot valsti finanšu kr zes laik un aizraujoši pavadot dz ves p d jos gadus. Sabiedr b past vošie negat vie stereotipi par senioriem ir š rslis š s sabiedr bas grupas veiksm gai iek aušanai profesion laj , soci laj un person gaj dz ves jom , t p c min t filma ir inovat vs un radošs instruments, lai sekm tu iedz vot ju dom šanas un attieksmes pak penisku mai u pret senioriem k pilnv rt giem, akt viem, pieredzes un zin šanu bag tiem m sdienu sabiedr bas p rst vjiem.

IV. EIROPAS GADA (2012) NOV RT JUMS

Eiropas gada (2012) ietvaros stenot s aktivit tes aptv ra visas darba programm noteikt s priorit tes, kuras ir veiksm gi stenotas un guvušas necer tu atsauc bu. Daž du pas kumu ietvaros tika diskut ts par senioriem svar giem jaut jumiem gan ar politiku veidot jiem un uz m jiem, pašvald b m un nevalstiskaj m organiz cij m, t ar ar visiem p r jiem interesentiem un sabiedr bu kopum .

Par panākumiem liecina arī dažādu organizāciju un individuālu iniciatīvu iesaistīšanās jautājumu risināšanā, pašiem organizējot dažādus pasākumus bez pašreizējās valdības rīkojuma, kā arī vēršoties pie atbildīgajām institūcijām – Labklājības ministrijas – izsakot piedāvājumus sadarbībai. Salīdzinot ar 2010.gadu, kas bija vērtīgs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas jautājumiem, šis Eiropas gads (2012) guva lielu atsaucību, vēlmi līdzdarboties un aktivizēties, lai rastu labākos risinājumus izaicinājumiem, kas ir saistīti sabiedrības novecošanās.

Nenoliedzami viena gada laikā nevar atrisināt visus ar sabiedrības novecošanos saistītus jautājumus. Un tas arī nebija šī gada mērķis. Viens no Eiropas gada (2012) uzdevumiem ir informēt un paaugstināt dažādu sabiedrības grupu izpratni, – gan par stereotipiem un aizspriedumiem pret dažādiem vecuma grupām, gan veselīgu dzīvesveidu, gan attieksmi pret vecāka gadagājuma cilvēkiem un jauniešiem un vecākus paaudzes attiecībām. Vienota izpratne par jautājumiem ir nepieciešama, lai politikas veidotāji varētu attīstīt jaunas un pilnveidot esošās sociālās politikas, kā arī ikdienā mēģinot, strādājot, audzinot bērņus un veidojot attiecības ar cilvēkiem.

Eiropas gada (2012) nosaukums, kad tika vērtēts gada laikā paveiktais, daļēnīkiem bija jāizvirza prioritārie jautājumi, kurus ir jārisina ar turpmāko. Kopumā tika piedāvātas 6 jomas, aicinot novērtēt to aktualitāti pēc svarīguma. Rezultāti bija sekojoši:

1. **Veselības veicināšana** - veselības uzlabošanas iespējas, piemēram, nodrošināšana, veselīgs uzturs, regulāras pastaigas, piemērotas vide un iespējas veselīgu dzīvesveida praktizēšanai u.c.
2. **Mācībspēja** - iespējas iegūt papildus izglītību vai iemācīties jaunas prasmes, kvalifikācijas celšanas iespējas, piemēram, datorprasmes, valodas u.c.
3. **Nodarbinātība, t.sk. diskriminācija** - iespējas iekārties darba tirgū, pastveidojot stereotipu un diskriminācijas mazināšana, apmācības iespējas u.c.
4. **Sociālie pakalpojumi** - sociālais un veselības aprūpes iespējas un tūlītēja izaicinājumi, neatkarīga dzīves nodrošināšana u.c.
5. **Senioru un jauniešu sadarbība** - jauniešu un senioru zināšanu un pieredzes pārņemšana un nodošana, savstarpējās ciešanas un attiecību uzlabošana u.c.
6. **Brīvprātīgais darbs** - pilnveidot un attīstīt brīvprātīgo darba iespējas, informēt, motivēt un iesaistīt u.c.

**Labklājības ministrija pateicas visiem par sniegto ieguldījumu,
pašreizējās valdības un iniciatīvu, iesaistoties
Eiropas gada aktīvai novecošanai un paaudžu solidaritātei (2012)
stenošanai !**

Lab s prakses piem ri

Eiropas gada akt vai novecošanai un paaudz u solidarit ei (2012) ietvaros

	Iniciat va⁶, t s ievies js	stenot s aktivit tes	Sasniegtie rezult ti⁷	Kontakti⁸ (v rds, uzv rds, e-pasts, t lrunis)
Jelgavas Pension ru biedr ba				
1.	Bezmaksas datorapm c bas senioriem.	Sniegtas teor tiskas un praktiskas iema as darbam ar datoru Jelgavas Pension ru biedr bas biedriem.	2011/2012 m.g. Jelgavas 1. imn zijas 10-12 klases skol ni- br vpr t gie katru ned u lh str d ar 2 pension riem p c individu l s programmas. 2012/2013.m c bu gad sadarb ba turpin s. 35 pension ri m c bu gada laik ir apguvuši MSWord, Internet Explorer, internetbanku, e-pastu, u.c. Apm c bas individu las par pension ram interes jošo jaut jumiem.	Marija Kolneja, m.26190589 e-pasts; pilsseniors@inbox.lv
2.	Bezmaksas ang u valodas kursi ies c jiem.	Sadarb b ar Sarkan Krusta jauniešu organiz ciju Jelgav (vad t js M ris Liscovs) jau 2. m c bu gadu tiek piesaist ti br vpr t gie no LVU, kas katru trešdienu 2 grup m m ca ang u sarunu valodu.	2011/2012. gad m c j s 33 biedri, savuk rt 2012/2013.m c bu m c bu gad m c s 25 Jelgavas Pension ru biedr bas biedri.	Marija Kolneja, m.26190589 e-pasts; pilsseniors@inbox.lv
Latvijas Sarkanais Krusts				
3.	Pirm s pal dz bas apm c bas senioriem.	Sniegtas teor tiskas un praktiskas apm c bas pirm s pal dz bas sniegšan .	Programma izveidota 2012.gad . Pilotprojekta laik R g apm c b s	Vivita kule vivita.kikule@redcross.l

⁶ Nor d t projekta vai aktivit tes nosaukumu un t s stenot ju. J sniedz inform cija tikai par t m aktivit t m, kuras stenotas 2011.-2012.gadu laik .

⁷ Ja iesp jams, nor d t, cik cilv ku pas kum iesaist j s, nor dot vecumu (ar dzimumu, ja pieejami š di dati) u.tml.

⁸ Persona, kas var sniegt inform ciju par šo iniciat vu.

		T mas: r c ba negad juma laik ; astma – elpas tr kums; Insults; miokarda infarkts; cukura diab ts; krampji – epilepsija; apdegumi; l zumi; aptieci a m j s.	piedal jušies aptuveni 100 seniori.	y67686307
Daugavpils pils tas domes Soci lo lietu p rvalde				
4.	Starptautisk akcija - festiv ls „Laim g imene”, akcept jot paaudžu dinastiju ieguld jumu pils tas att st b	Savkti un apkopoti materi li par paaudžu dinastiju ieguld jumu pils tas att st b , izveidota izst de iedz vot ju iepaz stin šanai ar š m dinastij m.	Izveidoti 8 dinastiju dzimtas koki. Ik m nesi tiek r kotas tikšan s ar daž du dinastiju p rst vjiem, uzklaus ti dz ves st sti. Tiek str d ts pie t , lai izveidotu un izdotu gr matu par dinastiju ieguld jumu pils tas att st b .	Alla Ov arova 29514130
Biedr ba „Balt m ja”				
5.	Regul ri kopš 2003.gada Starptautiskajai Veco aužu dienai velt ti pas kumi senioriem. 01/10/2012 pas kums L v nu novada kult ras centr .	Inform cijas apmai a, starppaaudžu sadarb ba, vec kas paaudzes godin šana.	2012. gada pas kum ir piedal jušies 100 dal bnieki.	Inguna Badune inguna@baltamaja.lv 65381707
C su kult ras un senioru organiz cijas				
6.	Projekts „ bele skan no paaudzes paaudz ” (C su senioru koris „ bele” un p/a „C su Kult ras un T risma centrs”)	Noticis koncerts – pieredzes apmai a „Muzik lo be u d rzs 2012”, kas pulc jis 300 dal bniekus s kot no pirmsskolas vecuma l dz senioriem. Izveidotas iestr des regul rai sadarb bai starp 15 daž du vecumu kolekt viem.	2012. gada C su novalda pašvald bas Kult ras projektu konkurs apstiprin ts projekts „ bele skan no paaudzes paaudz ”. Projekta gait senioru koris „ bele” apzin ja vair k k 30 Latvijas daž du paaudžu un darb bas virzienu kolekt vus (iest des vai instit cijas) ar nosaukumu „ bele” vai t atvasin jumus (bel te, be ziedi, mež bele, balt bele u.c.), aicinot pulc ties C s s kop g koncert . Rezult t C s s uz kop gu, vair k k tr s stundu garu, pas kumu pulc j s 15 kolekt vi (pirmsskolas izgl t bas iest des, senioru un d mu klubi i, folkloras kopas, senioru deju kolekt vi,	Kadrija Mi ule Kadrija.micule@cesis.lv 64122537

			vok lie ansamb i, senioru kori) pulc jot ~300 dal bnieku, t veicinot savstarp ju paaudžu sapratni un vienojoties par turpm ku sadarb bu ar turpm k.	
7.	Starptautisks senioru deju kolektvu festiv ls „Kam nav 100, tas var!” (C su senioru deju kolekt vs „Dzirnas” un p/a „C su Kult ras un T risma centrs”)		- C su senioru deju kolekt vs „Dzirnas” pirmo reizi organiz ja starptautisku br vdabas senioru deju kolektvu festiv lu (3 koncerti – C s s, L gatn , Veselav), kas pulc ja 400 dal bniekus no Baltijas valst m un ap 500 daž du vecumu skat t jus, pier dot senioru radošo aktivit ti. - Noticis starptautisks br vdabas senioru deju kolektvu festiv ls „Kam nav 100, tas var!”, pulc jot 400 dal bnieku no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas.	Kadrija Mi ule Kadrija.micule@cesis.lv T.64122537 Valdem rs Žaimunds t.29228112
ES M žizgl t bas programmas Grundtvig apakšprogrammas aktivit tes				
8.	ES M žizgl t bas programmas Grundtvig apakšprogrammas aktivit tes "M c bu partner bas" starptautisks projekts „Helpful small communities: Integrate disadvantaged women by applicable adult education” /pal dz ba mazaj m kopien m: nelabv l g situ cij non kušo sieviešu integr šana pieaugušo izgl t b /.	Projekta t ma - starptautiska sadarb ba neform l s izgl t bas efektivit tes paaugstin šanai soci l s atstumt bas draudiem pak aut m sieviet m no lauku apvidiem.	Projekta aktivit t s Latvij M lpils novad sadarb b ar novada pašvald bu neform l s pieaugušo izgl t bas bezmaksas kursos (valodu, psiholo ijas, datoriem a, dizaina) tika iesaist tas 128 sievietes, no t m ap 60% bija vec kas par 50.g.	L vija Muk ne livija.mukane@hotmail.com 26836192
Projekti Sorosa fonds-Latvija iniciat vas ietvaros				
9.	Bezmaksas apm c bas senioriem un jauniešiem projektu pieteikumu sagatavošan .	Cilv ki vecum p c 50 gadiem un jaunieši 8 nodarb b s apguva teor tisk s un praktisk s zin šanas par projektu pieteikumu sagatavošanu.	27 seniori kop ar jauniešiem sagatavoja un iesniedza projekta pieteikumu „M s gribam m c ties” izsludin taj Hipot ku bankas konkurs „ M s paši” par las šanas un rakst šanas prasmes apguvi romu	Veneranda Iskrova sabvsk@apollo.lv 63252560

			tautbas cilvēkiem.	
Liepājas Neredzgo biedrība				
10.	Sociālās rehabilitācijas programma cilvēkiem ar redzes traucējumiem, kura sastāv no 9 dažāda veida moduļiem (projekts „Cilvēki, nepaliec malā – iesaisties!”).	<ul style="list-style-type: none"> – Klīdzību – das apstrāde – filcšana – Floristika - dekoratīvā apstrāde – Informācijas tehnoloģijas – Pielietot fiziskās aktivitātes un intelektuālos nodarbus – Pirts – „Dzīvieskola” (pielietot mājokļa universālās dizaina principus) – Sociālo un nodarbinātības problēmu risināšana – Mājamatniecību darbu un rokdarbu veikšana 	Iesaistīties mērķa grupas dalībnieki 20 personas ar funkcionālo rakstura traucējumiem, 60 pirmspensijas un pensijas vecumu sasniegušās personas (stenošanas laiks no 2012.gada 2.janvāra līdz 2013.gada 31.augustam.)	Māris Ceirulis info@redzigaismu.lv 63431535
Rīgas aktīvo senioru alianse, biedrība „RASA”				
11.	Rīgas aktīvo senioru alianse, biedrība „RASA” bezmaksas kursi <i>senior m, sociāl m vecm m m.</i>	Sniegtas teorētiskas un praktiskas iemaņas darbam ar imenēm.	39 seniores ieguvušas sertifikātus, turpina darboties „Vecmāmiņu kontaktbiržis”	Rīta Sprāža biedriba.rasa@inbox.lv 67221487
Jelgavas sociālā pavalde				
12.	Zemgales reģiona Kompetenču attīstības centrs (ZRKAC) sadarbībā ar pašvaldības iestādi „Jelgavas sociālo lietu pavalde”, projekts „Veselības universitāte senioriem”.	ZRKAC ir sadarbības partneris Jelgavas Pensionāru biedrības projekta īstenošanai. Izstrādāta un aprobēta izglītības programma „Veselības saglabāšana un slimību profilakse senioriem” (80 st.), kas deva iespējas senioriem apgūt teorētiskas zināšanas par slimību profilaksi pasākumiem un veselīgu dzīvesveidu un piedalīties praktiskajos treniņos vingrošanā, nājošā un peldēšanā.	No 01.02.2011. līdz 30.11.2012. 135 Jelgavas seniori apguva veselīgu dzīvesveida programmu un ieguva zināšanas par veselīgu ikdienas ieradumiem. Sagatavoti 9 multiplikatori veselīgu dzīvesveida popularizēšanai. Izdots rokasgrāmata „Veselības becība senioriem” 500 eksemplāros. Rokasgrāmata 500 eksemplāri izplatīti projekta dalībniekiem un pensionāru organizācijām.	Astra Vanaga astra.vanaga@zrkac.jelgava.lv 29222737
13.	Jelgavas pensionāru biedrības ESF projekts „Ekspresis”	Pakalpojumu saņemšana apzināšana, dalībnieku apmācības, rīcības kartes	Izveidota tīrīšanas vienība „Ekspresis”, lai sniegtu alternatīvus	Marija Kolneja marikalns@inbox.lv

		izstrādē, rīcību prakses izpildē (braucieni uz Igauniju), trīs reālas vienas izveidošana un labas prakses piemēru ieviešana, sniedzot pakalpojumus imenim ar b rniem un senioriem	aprēķināt pakalpojumu funkciju: pavadot, kurjera, uzticības persona. Izstrādāt un ieviest brīvprātīgo apmācības programmu, izstrādāt digitālās kartes un Jelgavas pensionāru biedrības mājas lapu www.expresis.lv e – pasts: pilsseniors@inbox.lv .	www.expresis.lv 26190589
Rīgas domes Labklājības departaments				
14.	Dzīvotāju atmiņu krājums "Atmiņu vijums" (Politiskais represētāju biedrība "Kurzemes rajona Politiskais represētāju klubs")	Apkopotas atmiņas, pieraksti un veiktas intervijas ar politiskajiem represētiem personām vecumā pēc 65 gadiem.	Projekts aizsākts 2011.gadā un turpinās 2012.gadā. Apkopoti vairāk nekā 53 cilvēku dzīvotāju atmiņu krājumi, kurus jebkurš var apskatīt mājas lapā www.politiskirepresetie.lv	Politiskais represētāju biedrība "Kurzemes rajona Politiskais represētāju klubs" valdes priekšdators Bierants Ignats, 22018452, kurzemes.prk@inbox.lv
15.	„Rīgas senioru un jauniešu prāta spēles” (Biedrība „Seniori un jaunatne”, biedrība „Rīgas aktīvo senioru alianse” un biedrība „Rīgas sporta veterānu klubs”)	Seniori vecumā no 55 gadiem un jaunieši no 18 līdz 25 gadiem, kopumā prāta spēļu piedalījās ap 438 dalībnieku: - Šaha un dambretes turnīri - Novusa sacensības - Galda tenisa sacensības - Bridža turnīri - Zolte turnīri	2012.gada nogalē no oktobra līdz decembrim norisinās „Rīgas senioru un jauniešu prāta spēles”, kas ir pirmais šāda veida un apjoma pasākums, kurā noteiktas 6 disciplīnas un dalībnieki var ērti gan seniori, gan jaunieši. Ar pasākuma programmu var iepazīties mājas lapā: http://www.senjau.info/prata_speles.htm	Dana Puleika, 26828886, dana@gudriem.lv Terzija Mackare, 29579879, biedriba.rasa@inbox.lv Guntars Andersons, 26594413, Guntars.andersons@inbox.lv Edgars Kaināzis, 29285821, edgars.kainazis@riga.lv
16.	Nodrošināt bezmaksas iedzīvotāju nodarbinātības veicināšanu gada beigās iedzīvotājiem visos Rīgas pilsētas pašvaldības teritoriālajos centros/Rīgas domes Labklājības departaments)	Visos Rīgas pilsētas pašvaldības teritoriālajos centros tiek nodrošinātas bezmaksas iedzīvotāju nodarbinātības ar sertificētu instruktora klātbūtni. 2012.gada ietvaros plānots kopā nodarbināt 104 nodarbinātus.	Līdz 2012.gada 31.decembrim tiks nodarbināti 104 nodarbinātus, līdz 2012.gada 1.oktobrim piedalījies 1520 seniori.	Ieva Grieta Ieva.Grieta@riga.lv

17.	Rīgas domes Labklājības departaments sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti un Latvijas Sporta akadēmijas fizioterapijas studentiem organizē izglīdojošas lekcijas un praktiskas nodarbes Rīgas Sociālā dienesta Dienas centros pieaugušajiem personām – senioriem.	Notikušas vairākas (katru tekošā gada ceturtdienu) fizioterapeitu nodarbes senioriem par vingrojumiem ikdienā. Notikušas lekcijas par organisma fizioloģiskām izmaiņām līdz ar vecumu un iespējamo veicināt savu veselību.	2012.gadā plānoti 36 semināri, apmeklētāju skaits - 720. Plānotas 16 fizioterapeitu nodarbes 240 personām.	Ieva Grietaņa Ieva.Grietaņa@riga.lv
18.	Biedrība „Rīgas aktīvo senioru alianse”, projekts „Kopējām, kopdarām”, RD Izglītības, kultūras un sporta departamenta Sabiedrības integrācijas programmas ietvaros.	Projekts uzsākts 1.martā un stenots līdz 15.novembrim. Projekta mērķgrupa ir seniori vecumā no 50 gadiem (apmēram 100 cilvēki) un jaunieši (apmēram 40 cilvēki). Projekta ietvaros tika organizēta senioru apmācība „Vecmāmiņu uznomu”, apmācības 39 vecmāmiņas, tiek sniegtas zināšanas pedagogijā, psiholoģijā, pirmās palīdzības sniegšanā, gerontoloģijā u.c. Vecmāmiņas var palīdzēt gan jaunajiem vecākiem, gan imeniņiem, kurš jāaprūpē vecs cilvēks. Tāpat projekta ietvaros notiek dažādi atklātie pasākumi un darbnovērtības, tajā skaitā seniori mēģina angļu valodu.	Biedrības „Rasa” dalībnieki un citi ieinteresētie rīdzinieki vecumā no 50 gadiem, stenojot aktivitātes projekta ietvaros, kā sociāli aktīvi un ieinteresēti, apzinoties savu vairošanos, nekā stot par apgrūtinājumu ne sev, ne sabiedrībai, ne tuviniekiem, izmantojot savu pieredzi, lai līdzdarbotos sociālos procesos valstī, kā arī iesaistītos brīvprātīgajā darbībā.	Ilze Grīntale, ilze.grintale@riga.lv , 67181657 Biedrība „RASA”, Terēzija Mackare valdes priekšsēdētāja, biedrba.rasa@inbox.lv , 29579879
Veselības ministrija				
19.	Interaktīvas nodarbes par fizisko aktivitāšu veicināšanu un piemērotāko fizisko aktivitāšu veidu izvēli cilvēkiem vecumā no 45 gadiem.	stenotas 12 nodarbes, kurās sniegtas teorētiskas un praktiskas zināšanas un prasmes, kā palielināt savu ikdienas fizisko aktivitāšu līmeni, izvēloties individuāli atbilstošāko fizisko aktivitāšu veidu un intensitāti, tādējādi panākot ieguldījumu vispārējā veselības stāvokļa uzlabošanā un sirds un asinsvadu slimību	Līdz 2012.gada beigām apmācības plānots aptvert vismaz 300 iedzīvotājus.	Solvita Klavina Solvita.Klavina@vm.gov.lv 67876075

		profilaks .		
20.	Gados vec ku cilv ku inform šana par vesel bas veicin šanas un vesel bas apr pes jaut jumiem, aktu lo inform ciju izplatot ar ikm neša izdevuma "Latvijas pension rs" starpniec bu.	2012.gad izdevum „Latvijas pension rs” ievietotas 12 publik cijas (viena publik cija m nes) par aktualit t m vesel bas veicin šanas un vesel bas apr pes jaut jumos.	M r a auditorija inform ta par aktualit t m vesel bas jom – gan saist b ar vesel bas veicin šanu, gan vesel bas apr pi.	Solvita K avi a Solvita.Klavina@vm.gov.lv 67876075
21.	Sabiedr bas vesel bas konference „Vesels un akt vs Latvij m ža garum ” (12.04.2012.)	Organiz ta sabiedr bas vesel bas konference, kuras m r is bija v rst pašvald bu p rst vju, sabiedr bas vesel bas un citu nozaru profesion u uzman bu uz sabiedr bas novecošan s procesu un ar to saist tjiem izaicin jumiem, k ar rosin t diskusiju par vesel gu un akt vu vecumdienu noz m m sdienu sabiedr b un valsts un pašvald bu lomu š jaut juma risin šan .	Konferenc piedal j s kopskait vair k k 120 p rst vju no pašvald b m un NVO, k ar nozares profesion i un iedz vot ji.	Solvita K avi a Solvita.Klavina@vm.gov.lv 67876075
Biedr ba OK Arona				
22.	Biedr ba OK Arona, kuras darb bas m r is ir vesel ga un fiziski akt va dz vesveida populariz šana un veicin šana.	Katru gadu no apr a vidum l dz oktobra beig m ik ned u tiek r kotas tautas orient šan s sacens bas, kur s piedal s Madonas un apk rt jo novadu visu vecumu iedz vot ji - s kot ar pirmklasniekiem l dz sirmu vecumu sasniegušiem senioriem.	2011.gad tika realiz ts projekts, <i>kas turpin s ar 2012.gad</i> , „B rnu un senioru br vais laiks kust b ”, kura aktivit t s tika iesaist ti 476 b rni un seniori. Šaj paudžu sadarb b b rni apguva senioru ieredzi, savuk rt vec ka gadag juma orientieristi sniedza savas zin šanas par orient šanos un atkal jut s jauni un vajadz gi, jo vi i darboj s kop ar b rniem vienot komand .	Gun rs Ikaunieks www.okarona.lv